

1 0 = 1 1

Duhovno
Življenje

la vida espiritual

*Dr. Gregoriju Rožmanu, ljubljanskemu škofu,
ob šesti obletnici njegove smrti
16. november 1959—1965
hvaležni Slovenci*

ČETRTO KONCILSKO ZASEDANJE

V torek, 14. septembra, na praznik Povišanja sv. Križa, je bil v Vatikanu v cerkvi sv. Petra pričetek četrtega, po vsej verjetnosti tudi zadnjega, zasedanja drugega vatikanskega cerkvenega zbora.

Koncil ima doslej že lepo zgodovino. 25. januarja 1959 je papež Janez XXIII. naznanil, da ga bo sklical. 29. junija istega leta je izdal prvo encikliko, v kateri je dejal: „Glavni namen koncila bo dati nov vzgib katoliški veri, moralna obnova krščanskega življenja in prilagoditev cerkvene discipline potrebam našega časa.“

17. maja 1959 je imenoval papež predpripravljalno komisijo. Ta je pripravila anketo s problemi, ki bi prišli na koncilu v poštev, in jih poslali škofom in katoliškim univerzam. Vprašanih je bilo skoro 3.000 oseb. Komisija je odgovore razdelila po vsebini. Izbrali so 8.972 predlogov.

5. junija 1960 je papež določil pripravjalne komisije, deset po številu in tri tajništva.

Prvo zasedanje cerkvenega zbora je trajalo od 11. oktobra do 8. decembra 1962. Na njem so razpravljali o liturgiji, virih razodetja (sveto pismo in izročilo), sredstvih posredovanja božjega nauka modernemu človeku, edinosti kristjanov v Cerkvi.

Glavni predmet drugega zasedanja — od 29. septembra do 8. decembra 1963 — je bila shema o Cerkvi, govorili pa so še o škofih, vladanju škofij ter o ekumenizmu. Izšli sta konstituciji o Cerkvi in sredstvih obveščanja.

Sadovi tretjega zasedanja — od 14. septembra do 21. novembra 1964 so bili: konstitucija o Cerkvi in dekreta o „Vzhodnih katoliških Cerkvah“ in o „Ekumenizmu“.

Na četrtem zasedanju drugega vatikanskega cerkvenega zbora pa bodo razpravljali o Cerkvi v modernem svetu, misijonskem delu, verski svobodi, življenju in službi vernikov, božjem razodetju, apostolatu laikov, pastoralnih dolžnostih škofov, redovništvu in krščanski vzgoji...

Ker bo s to odločilno stopnjo cerkvenega zbora združena velika teža dela in ker sega vesoljni zbor tako globoko v življenje Cerkve, zato je sv. oče Pavel VI. 28. avgusta 1965 pozval vse k sodelovanju. „Da pa popolnoma in zanesljivo dosežemo postavljeni namen, ni odvisno le od rednega opravljanja sej, ne od bistroumnih obravnav, ne od predlogov, tako skrbno pripravljenih od koncilskih očetov, ki bodo imeli pač glavni delež, marveč od goreče in dolge molitve in pokore vsega božjega ljudstva.“

A. S.

KRISTUS KRALJ

Križani, v katerega so bile uprte tik pred smrtjo oči dobrega očeta Janeza XXIII.

Zadnjo nedeljo meseca oktobra praznuje Cerkev praznik Kristusa Kralja, izpovedujoč pred vsem svetom, da je njen ustanovitelj Jezus Kristus, učlovečeni božji Sin, pravi in dejanski Kralj vsega človeštva, Kralj kraljev in Gospod gospodov (Raz 14, 14).

Kmalu za tem slovesnim praznikom pridejo Vsi sveti in Verne duše, ki nanj govore o Kraljevski oblasti Kristusovi na drugem svetu. Kristus je Kralj vesoljnega stvarstva, vidnega in nevidnega sveta.

Ko bomo obhajali te velike spomin-ske dneve, bodo spet zbrani v cerkvi svetega Petra v Rimu koncilski očetje na četrtem, predvidoma zadnjem zasedanju 2. vatikanskega vesoljnega cerkvenega zbora, kjer bodo razpravljali o važnih in perečih problemih Cerkve in človeške družbe, z željo in prošnjo, da bi bil Kristus od vseh ljudi blage volje priznan in češčen kot najvišji Kralj in Gospod.

Naj služi kot trden temelj našim prazniškim čustvom in molitvam kra-

tek povzetek katoliškega nauka o Kristusovi kraljevski časti in oblasti, kakor nam ga podajajo priznani bogoslovni učitelji.

Kristus pravi in resnični Kralj

Vera v Kristusovo kraljevsko dostojanstvo ni nova; nov je le praznik, ki ga oznanja in slavi, vključen v katoliško bogoslužje po papežu Piju XI, v svetem letu 1925.

že v apostolski veri se izpoveduje, da sedi poveljani Kristus na desnici Boga, Očeta vsemogočnega, odkoder bo prišel na sodni dan soditi žive in mrtve. Poznejše veroizpovedi poudarjajo, da bo ta njegov drugi prihod v veliki slavi in, da njegovemu Kraljestvu ne bo konca. Liturgične molitve iz najstarejše dobe ga proslavljajo kot Kralja in Gospoda. V božičnih večericah, ki so zelo stare, mu Cerkev kliče: „Emanuel, naš Kralj in zakonodajalec, upanje narodov in njih Odrešenik, pridi in odreši nas, o Gospod, naš Bog!“ V sveti noči Cerkev moli: „Danes se nam je iz Device rodil nebeški Kralj, da bi izgubljenega človeka peljal v nebeško kraljestvo“. V liturgiji Svetih Treh Kraljev je Kristusovo kraljevsko veličastvo takole izraženo: „Glejte, tu je Gospodovalec, Vsemogočni je tukaj; v njegovih rokah je Kraljevska oblast, moč in popolno vladarstvo“. V postu nam bogoslužje predstavlja Kristusa kot zmagovalca nad grehom, smrtjo in Satanom; Cerkev ga ves postni čas proslavlja s slovesnim klicem: „Slava tebi, Kristus, Kralj večne slave!“ Tako in podobno se ponavljajo izpovedi te vere v bogoslužju cer-

kvenega leta; praznik Kristusa Kralja pa vse te stare priče krščanske vere poveže kakor v dragocen šopek.

Vera Cerkve, izražena v liturgiji, temelji, kakor v vsem, tudi tukaj na nezmotni besedi svetega pisma. Kot Kralj in Gospod in Pastir narodov je bil Kristus napovedan že v Stari zavezi. Posebno lepo ga napoveduje kot takega kralj David, njegov človeški praded, ko poje o njem v svojih psalmih. Njegov 2. psalm je veličastna prerokba o Mesiji, Kralju, Sinu božjem in zmagovalcem nad kralji in narodi. Zaključek tega psalma je slovesen poziv vsem oblastnikom na zemlji: „In zdaj, kralji, spoznajte, o vladarji zemlje, dajte se poučiti! Služite Gospodu v strahu in vriskajte; s trepetom se mu klanjajte, da se ne razsrdi in se ne pogubite, ko se hitro vname njegova jeza. Blagor vsem, ki se zatekajo k njemu!“

V novi zavezi je omenjeno Kristusovo kraljestvo prav izrecno na petih mestih: Pri Marijinem oznanjenju, ob prihodu Modrih, pri Jezusovem srečanju z Natanaelom, pri pomnoženju kruhov in v sodbi pred Pilatom.

Mariji oznanja angel Gabrijel: „Glej, spočela boš in rodila sina, ki mu daj ime Jezus. Ta bo velik in sin Najvišjega; Gospod Bog mu bo dal prestol njegovega očeta Davida in bo kraljeval v hiši Jakobovi vekomaj in njegovemu kraljestvu ne bo konca“ (Lk 1, 31—32). Po tej napovedi se zdi, da bi bil Kristus res obnovil Davidovo Kraljestvo, ako bi ga bil judovski narod sprejel in priznal. Iz Jeruzalema bi potem razširil svoje kraljestvo nad ves svet, v blagor in zveličanje vesoljnega člove-

štva. Ker ga je pa izvoljeni narod zavrgel, je zasedel njegovo mesto novi, duhovni Izrael, to so vsi, ki v Kristusa verujejo.

Modri z Vzhoda pridejo v Jeruzalem in vprašajo: „Kje je judovski kralj, ki je rojen?“ Ko ga najdejo v Betlehemu, se mu poklonijo in mu darujejo zlata, kadila in mire. S temi pomembnimi darovi izpovedó svojo vero v Kristusa, Kralja, Boga in človeka. (Mt 2).

Ko se Natanael, poznejši apostol Jernej, povabljen po Filipu, prvič sreča z Jezusom in mu ta pove, da pozna njegove srčne skrivnosti, ves iz sebe vzklikne: „Učenik, ti si Sin božji, ti si kralj Izraelov“ (Jan 1, 49). V njegovem vzkliku je obsežena stara vera, da bo Kristus Izraelski kralj.

Ob prvem pomnoženju kruha so ljudje tako navdušeni nad Jezusom, da ga hočejo po sili vzeti, da bi ga postavili za Kralja. Jezus, ki si posvetnega kraljestva ni želel, se jim umakne na goro. (Jan 6).

V sodbi pred Pilatom ta vprašuje: „Si ti kralj?“ Jezus mu dostojanstveno odgovori: „Tako je, Kralj sem.“ A dostavlja: „Moje kraljestvo ni od tega sveta... Jaz sem zato rojen in sem zato prišel na svet, da spričam resnico. Vsak, kdor je iz resnice, posluša moj glas“ (Jan 18).

Kristus je torej pravi in resnični Kralj. Njegova kraljevska oblast je popolna, najvišja in neomejena. Pred svojim vnebohodom slovesno izjavlja: „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji“ (Mt 28, 18). Polna zaupne vere

moli Cerkev na njegov slovesni praznik: „Gospod je naš sodnik, naš zakonodajalec, naš Kralj — on nas bo rešil.“

Značilnosti Kristusovega kraljestva

Po lastni Kristusovi izjavi njegovo kraljestvo ni od tega sveta (Jan 18, 31). Ko mu satan na gori skušnjave pokaže in ponudi vsa kraljestva sveta in njih slavo, mu Jezus pravi: „Poberi se!“ (Mt 4, 8-10). Učencem, ki so se med seboj prepirali, kdo izmed njih je največji, govori: „Če kdo hoče biti prvi, bodi izmed vseh zadnji in vsem služabnik“ (Mr 9, 33-36). Značilno za svetne kralje in oblastnike je gospodovati. Kristus pa je Kralj in Gospod, ki vsem služi. Tako je obenem Učenik in Duhovnik. V srčni ponižnosti izjavlja: „Sin človekov ni prišel, da bi se mu streglo, ampak da bi stregel in dal svoje življenje v odkupnino za mnoge“ (Mr 10, 45).

To svojo strežno službo je Kristus vršil vse svoje življenje. Hotel je biti vsem vse, da bi vse pridobil za nadnaravno življenje in tako za božjo slavo. Ta njegova služba ljudem je dosegla svoj višek v njegovi smrti, vstajenju, vnebohodu in poslanju Svetega Duha. Kot Kralj je premagal oblast pekla, greha in smrti, pa ne s silo, ampak z ljubeznijo in pravico. Njegovo kraljevanje, ki mu ne bo konca, je v ljubezni, ki se daruje za naše zveličanje.

Kakor pa je njegovo kraljestvo različno od vseh svetnih vladarstev in oblasti, ni zato manj resnično in učin-

kovito. Nobena vladarska oblast na svetu ni tako zahtevna in v globine duše segajoča, kot njegova. Vsaka zemeljska oblast je le podoba njegova, v njej temelji in se dopolnjuje. Sveti Pavel pomenljivo pravi: „On je pred vsem in vse ima v njem svoj obstoj“ (Kol 1, 17).

Prav zato, ker je Kristusova kraljevska oblast različna od svetnih oblasti, se ji posvetni človek upira. Le oni, ki se Kristusu v veri in ljubezni podreajo, jo priznavajo in spoštujejo. Judovski narod, Herod in Pilat, ki so gledali na oblast le z očmi tega sveta, so se združili med seboj in so zavrgli Kristusa, ki je dejal, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta.

Čeprav pa je Kristus pravi in resnični Kralj vsega sveta, nikakor ni nasprotnik svetnih oblasti, ki končno obstojajo po božji volji. „Ni je namreč oblasti razen od Boga, in te, ki so, so od Boga postavljene“ (Rim 13, 1). Kristus s svojim naukom in zgledom zakonito zemeljsko oblast priznava in potrjuje: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega“ (Mt 22, 21). V svojem spoštovanju do zemeljske oblasti gre tako daleč, da sprejme od nje celo smrt na križu in po svetem Pavlu naroča: „Vsak človek bodi višjim oblastem pokoren“ (Rim 13, 1). Zemeljskim oblastnikom se zato nikdar ničesar ni treba bati od strani Kristusa in njegove Cerkve. Nasprotno. Vera v Kristusa in spolnjevanje njegove postave utrjuje in spopolnjuje zemeljsko oblast in jo usmerja v resnični blagor ljudstva in v slavo božjo.

Kje je Kristusovo kraljestvo?

Na zemlji najprej v njegovi Cerkvi, po njem ustanovljeni in urejeni, z namenom, da vodi ljudi v večno življenje. Cerkev je vidna verska družba, ki jo vodi papež s škofi, nadaljujoč Kristusovo odrešilno delo med človeškim rodom. Ali Cerkve ne smemo gledati le po njeni zunanji organizaciji in dejavnosti. Cerkev je v svojem bistvu božja skrivnost, kakor je to Kristus sam. V njej je dvojni element, človeški in božji. In prav božji element je tisti, ki v Cerkvi neprestano in skrivnostno deluje. Samo Bog pozna njeno rast in njen razvoj v teku človeške zgodovine. Jezus je to skrivnostno rast Cerkve opisal v priliki: „Tako je z božjim kraljestvom, kakor če človek vrže seme v zemljo: on spi in vstaja ponoči in podnevi, in seme poganja in raste in on ne ve, kako. Sama od sebe namreč zemlja rodi, najprej bilko, potem klas, nato polno žito v klasu“ (Mr 4, 26-28).

Zdaj je Cerkev na zemlji kakor romarica, ki s svojimi otroci roma v nebeški Jeruzalem. Čas njenega končnega razvoja in njene končne slave bo prišel šele ob koncu sveta, ko bo Bog vse prenovil in bo ustvaril novo nebo in novo zemljo. To bo v polnosti časov, ko bo Kristusu kot eni glavi podrejeno vse, kar je v nebesih in kar je na zemlji (Ef 1, 10). Ko mu bo pa vse podvrženo, tedaj se bo tudi sam Sin podvrgel njemu, ki mu je vse podvrgel, da bo Bog vse v vsem (1 Kor 15, 28). Medtem pa Cerkev na zemlji vrši svoje odrešilno delo le po trpljenju in mučeništvu, po

križu, po junaškem pričevanju zvestin Kristusovih učencev.

Cerkev na zemlji pa je le en del vesoljnega Kristusovega kraljestva. Njegovo kraljestvo so poleg tega sveta, za katerega zveličanje se Cerkev trudi, tudi nebesa, kjer mu angel in svetniki pojejo: „Vredno je Jagnje, ki je bilo žrtvovano, da prejme oblast in bogastvo in modrost in moč in čast in slavo in hvalo“ (Raz 5, 12).

Kristusovo kraljestvo so tudi vice, kjer se očiščujejo duše pravičnih. Pomenljivo moli Cerkev v molitvah za rajne: „Kralja, kateremu vse živi, pridite, molimo!“ Bodo pa vice, po nauku svete Cerkve, trajale le do konca sveta.

Ali se Kristusova kraljevska oblast razteza tudi na pekel? Prav gotovo, saj je njegovo kraljestvo neomejeno; njemu je podvrženo vse, na tem in na drugem svetu. Apostol to potrjuje: „V imenu Jezusovem se mora pripogibati vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo“ (Flp 2, 10).

Po svetem krstu smo člani svete Cerkve, udje skrivnostnega Kristusovega telesa, ki mu je Kristus glava. S tem pa smo deležni Kristusove kraljevske in duhovniške časti. Sveti Janez piše v Razodetju, da nas je Kristus, vladar nad kralji zemlje, v svoji ljubezni opral naših grehov s svojo krvjo ter nas napravil za kralje in duhovnike Bogu, svojemu Očetu (1, 4-6). Isto omenja sveti Peter, ko imenuje kristjane „kraljevo duhovstvo“ (1, 2, 9). Na praznik Kristusa Kralja bere Cerkev odlo-mek iz sv. pisma sv. Pavla do Kološa-

nov, kjer piše: „Z veseljem zahvaljujmo Očeta, ki nas je usposobil za delež pri dediščini svetih v svetlobi, zakaj otel nas je iz oblasti teme in prestavil v kraljestvo svojega preljubega Sina, v katerem imamo odrešenje, odpuščanje grehov“ (1, 12—14).

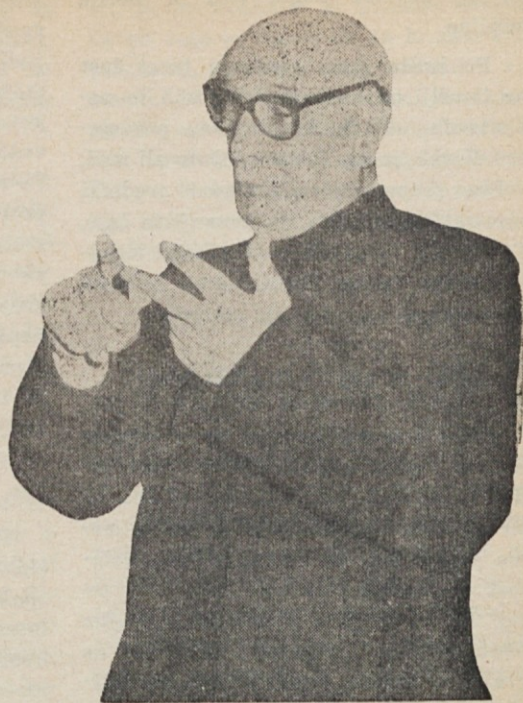
Kristjani smo torej s Kristusom duhovniki in kralji že na zemlji. Kakšna bo naša slava šele v nebesih, kjer bomo s Kristusom vekomaj kraljevali!

S tako vzvišeno častjo pa je združena tudi velika dolžnost in odgovornost.

Ni pa le osebna svetost naša velika dolžnost napram Kristusu Kralju, marveč nas mora prešinjati tudi sveta vne-ma za njegovo priznanje in slavo v svetu in za razširjenje njegovega kraljestva v človeški družbi. Lepo izraža vse to molitev v čast Kristusu Kralju, od Cerkve odobrena in z dnevnim popolnim odpustkom obdarovana pod navadnimi pogoji, ki se takole glasi: Gospod Jezus Kristus, priznavam te za vesoljnega Kralja. Vse, kar je storjenega, je ustvarjeno za te. Izvršuj nad menoj vse svoje pravice. Obnavljam krstno obljubo in se odpovedujem satanu, njegovemu napuhu in njegovim delom ter obljubljam, da bom živel kot dober kristjan. Prav posebno pa se obvezujem, kolikor je v moji moči, delati za to, da bi zmagovale pravice božje in tvoje Cerkve. Božje Srce Jezusovo, darujem ti svoja slabotna dela v dosego tega, da bi vsa srca spoznala tvoje sveto vladarstvo in se tako v vesoljnem svetu utrdi kraljestvo tvojega mi-ru. Amen.

ALOJZIJ KOŠMERLJ

Čast in dobro ime

† Julij Bevilacqua je ostal tudi
po izvolitvi za kardinala navaden
župnik

Čast in dobro ime sta veliki duhovni dobrini, zato ima človek tudi resno npravno dolžnost, da urejeno zanju skrbi. Ker pa izkazovanje, iskanje in sprejemanje časti redno ni brez nevarnosti, je potrebna v tej stvari še posebna tenkovestnost, da bo naše ravnanje v skladu z npravnimi normami.

Krščanska čast mora najprej temeljiti na tem, kar je v resnici časti vredno. Resnično časti vredno pa je le to, kar pomeni neko notranjo človekovo vrednoto. V tem smislu lahko navedemo zlasti tri nagibe za čast.

Najbolj splošen in močan nagib je

v človekovi naravni in nadnaravni podobnosti z Bogom. Človeku kot umnemu in svobodnemu bitju je lastno dostojanstvo, ki ga visoko dviga nad vse ostalo vidno stvarstvo. Zaradi tega dostojanstva in veličine je vreden spoštovanja in časti. V kristjanu pa zadobi ta naravna veličina še novo dimenzijo. Kristjan je namreč človek, ki ga je Bog posinovil in s tem privzel v svojo največjo intimnost. Tako je z božjim otroštvom dana človeku zadnja možna dovršitev na zemlji. Dostojanstvo kristjana je najvišje dostojanstvo, ki je na tem svetu sploh možno, ker človeka

najbolj približa Bogu, viru in merilu veličine.

Po krščanskem gledanju torej čast ne temelji na kakšnih drugotnih in ne-bistvenih odlikah, ki jih more posamezen človek imeti. Telesna lepota ali moč, veliko premoženje ali slavni predniki niso razlog za večje spoštovanje in čast. Ta temelji le na bistveni veličini človeške osebe in na dostojanstvu božjega otroštva.

Kdaj in koga naj spoštujemo

Človekova dolžnost je, da v svojem lastnem osebnem življenju in svojih socialnih odnosih te realnosti prizna in jih ob danih priložnostih in na primeren način tudi na zunaj izrazi. Dolžnost spoštovati bližnjega veže tudi tedaj, ko ta ne živi v skladu s svojim dostojanstvom. To najprej zato, ker ne gre nam ljudem izrekati sodbo o bližnjega notranjosti, ki je v polnosti znana le Bogu. Potem pa tudi tedaj, kadar je koga življenje v resnici neskladno z njegovim dostojanstvom, še vedno drži, da ga Bog kot izgubljenega sina vabi nazaj k sebi v očetno hišo, da mu da njegovo prejšnje mesto. Nenravno življenje in ravnanje seveda zasluži naše neodobravanje in prezir, grešniku in zločincu pa smo še kljub temu dolžni vso spoštljivo ljubezen. Tako je ravnal tudi Kristus z grešniki in si prav s tem odpiral tudi pot k njihovim srcem.

Drugi poglobitni nagib za čast in dobro ime pa je življenje v skladu z нравnimi zahtevami in torej z dostojanstvom človeka in kristjana. Ljudje neoporečnega нравnega življenja so

prav zato vredni še posebne časti in spoštovanja. Tudi če je res, da smo tudi zločincu dolžni tisto osnovno dostojanstvo, o katerem je bilo do sedaj govora, je pa tudi res, da bi bilo prevrtačenje od Boga hotenega reda in zato nenravno, če bi postavljali moralno propadlega človeka na isto raven s svetniškim značajem, odpadnika od vere na isto stopnjo kot mučenca za svoje versko prepričanje. Sicer pa se nepokvarjen človek z občudovanjem spontano klanja velikim značajem, to je tistim, ki jim je prvo in zadnje v življenju zvestoba нравnim zahtevam, če treba, do žrtvovanja lastnega življenja.

Končno so nekateri poklici v človeški družbi še posebej vredni časti in spoštovanja, ker bolj kot drugi služijo interesom družbe in se zanjo žrtvujejo. Takšno posebno spoštovanje in čast so otroci dolžni svojim staršem, ker v družini predstavljajo božjo avtoriteto in je njih življenje neprestana skrb za dobrobit otrok. Bog sam z nežnimi besedami naroča to dolžnost v svetem pismu, ko pravi: „Z vsem svojim srcem časti in spoštuj svojega očeta in ne pozabi porodnih bolečin svoje matere! Življenje sta ti dala, zavedaj se tega! Le kako jima boš povrnil, kar sta ti dala?“ (Sir 7, 27).

Podobno so nosilci javne oblasti vredni posebnih časti, ker v božjem imenu in z njegovo avtoriteto vladajo svoje podložnike. To velja še posebej o cerkveni in duhovski oblasti, katero je Bog neposredno postavil, da skrbi za njegovo čast na zemlji. Zato sveti Pavel

naroča Rimljanom, naj časte oblastnike in jih ubogajo, ker je njih oblast od Boga: „Dajte vsakemu, kar ste dolžni: davek, komur davek; carino, komur carino; strah, komur strah; čast, komur čast.“ (Rimlj 13, 7).

Enako so tudi stari ljudje in vzgojitelji vredni posebnega spoštovanja. Ti zaradi plemenitega dela vzgoje, oni zaradi svoje velike življenjske izkušnosti in modrosti. „Vpričo osivele glave moraš stati in stare ljudi moraš častiti,“ opominja sveto pismo (Lev 19, 32).

Čast ima več obrazov

Kristjan sme svojo čast in dobro ime pri ljudeh iz pravih nagibov ne le braniti, temveč ju tudi pozitivno iskati in nje izraze od drugih sprejemati. Seveda mu bo naravni čut sramu in resnicoljubnosti branil, da ne bo sprejemal, še manj iskal časti, ki je ni zaslužil. Greh ambicioznosti je, če kdo išče nezaslužene časti in priznanj. In če bi s tem bližnjega hudo oškodoval ali pa morda celo skupnost, bi bil to težak nravni prestopok. Še bolj seveda, če bi čast, ki jo svet daje, višje cenil od božje časti.

Nič manj graje vredno pa ni, če se kdo za svojo čast prav nič ne meni. Pogosto je vzrok te navidezne brezbriznosti za človeško priznanje in čast, skrit napuh, ki s prezirom človeške hvale hoče pokazati, kako vzvišenega se čuti nad vsem, kar mu more svet nuditi. Je pa takšna brezbriznost za mnenje bližnjega lahko tudi znak bolešno nesocialnega človeka.

Kdor je bil deležen nezaslužene časti, jo bo hvaležno in ponižno zavrnil. Če pa tega ne more, ne da bi sam sebe osramotil, mora pa vsaj naknadno vse storiti, da je postane vreden. Značajnega človeka bo nezaslužena pohvala in čast spravila prej v zadrego in žalost, kot pa da se mu laskala — ob spoznanju, kako malo in slabo odgovarja pričakovanju ljudi.

Pravica do dobrega imena

Če pa gre izključno za dobro ime pri ljudeh, smo ga dolžni ohraniti, tudi če vemo, da ne odgovarja povsem temu, kar v resnici smo. Zaradi izrednega socialnega pomena dobrega imena za medsebojno sožitje ima vsakdo pravico zahtevati, da ga imamo za poštenega, dokler se ni sam s kakšnim javnim nepoštenim dejanjem izkazal za nepoštenega. Življenje v družbi bi bilo namreč nemogoče, če bi smeli vsevprek razglašati svoje in bližnjega skrite napake in slabosti. Ljudje bi se med seboj ne spoštovali več — spoštovanje pa je pogoj urejenega sožitja v vsaki družbi.

Jasno je, da za pridobitev ali ohranitev dobrega imena in časti ni dovoljeno uporabljati nepoštenih sredstev. Kdor si z lažjo, klečeplazenjem in podobnimi metodami skuša izsiliti spoštovanje in čast, bo pri resnih in poštenih ljudeh žel ravnoprotno.

Čut prirojenega sramu, še bolj pa prava krščanska ponižnost bosta človeka odvrčala tudi od neumestnega samohvaljenja. Možno pa je, da okolice svetujejo ali celo zahtevajo, da

preprosto povemo, kaj smo dobrega storili. Sveti Pavel na nekem mestu s ponosom našteva, kaj vse je in kaj je vse storil za Kristusa. To je bila zanj v tistih okoliščinah edina možnost, kako učinkovito braniti svojo apostolsko avtoriteto.

Dolžnost braniti čast in dobro ime morajo posebej resno vzeti tisti, ki imajo kakšno važno socialno funkcijo. Tako so npr. starši, vzgojitelji in sploh nosivci oblasti dolžni primerno skrbeti, da se jim izkazuje dolžna čast in spoštovanje in da se ne omadežuje njih dobro ime. Če je danes mnogokje njih avtoriteta komaj še kaj učinkovita, je eden od razlogov tega pogubnega stanja tudi v tem, ker sami premalo skrbijo za svojo čast in dobro ime.

Povsem nekrščansko je krivico vračati s krivico, sramotenje s sramotenjem. Kristusov duh je: Če te kdo udari na eno lice, podaj mu še drugo. S tem Kristus svoje učence uči največje ponižnosti, vendar pa ne ukazuje, da jemljemo vedno dobesedno ta njegov rek. On sam je odločno zavračal krivične obtožbe farizejev in z dostojanstvenostjo pokaral hlapca velikega duhovnika, ko ga je ta po krivici udaril.

Nekaj drugega kot krivico ne maščevati s krivico pa je pravica, ki jo ima človek, da brani svoje dobro ime kot nujno mu potreben pogoj uspešnega življenja v družbi in to proti vsakemu krivičnemu napadalcu in če

treba tudi pred sodiščem. Seveda bo kristjan le v skrajnem primeru in iz najčistejših namenov segel po tem skrajnem sredstvu. Vendar pa bo včasih kljub vsemu moral ubrati to pot, tedaj namreč, ko ne bo šlo samo za njegovo osebno čast in dobro ime, temveč za čast vsega stanu ali pa ko bo sicer njegov molk pohujševal druge, ker bi zanje pomenil tiho priznanje klevet.

Nad vse človeške sodbe pa mora kristjan vedeti, da je zadnji, ki sodi o njegovi poštenosti in torej častivrednosti Bog in končno le On. Ta zavest bo dala kristjanu tudi tisto zadnjo vzvišenost nad vso človeško hvalo in čast. Naredila ga bo zmožnega, da bo svojo čast zaupal v božje roke, ko mu jo bodo ljudje po krivici jemali, zmožnega, da bo brez zagrenjenosti ljubil svoje sramotivce ali obrekljivce in jim iz srca odpuščal. Še več! Zaradi božjega kraljestva se bo kristjan celo veselil zaničevanja in prezira, ker bo tako bolj podoben svojemu osramočenemu križanemu Odrešeniku. To je najvišja stopnja hoje za Kristusom in le malokateri so, ki jo razumejo in še bolj redki, ki po njej hodijo. Eden teh je bil sveti Pavel, ki je v ekstazi ljubezni do svojega Odrešenika vzkliknil: „Jaz pa se ne maram hvaliti z ničemer drugim kot s križem našega Gospoda Jezusa Kristusa!“

A. Kukovica S. J.

Krščanske družine, pretehtajte torej svojo dolžnost in dajte Cerkvi duhovnikov; z veseljem in hvaležnim srcem dajte sinove v sveto službo. —

Janez XXIII.

Iz dnevnika Janeza XXIII.

Papež Janez XXIII. — 14. aprila 1963 pri
sv. Janezu

23. julija (1898), sobota

Torej tudi danes sem padel: klepetanje sem in tja, tako da sem podoben največjemu govorčinu na svetu.

Takoj potem se zavem in se kesam, toda prej je treba na to misliti. Ne zdi se mi, da bi slabo govoril o drugih; toda vedno je treba biti pozoren. Saj je vse to zgolj samoljubje, ki ga čutiš in se hoče javljati.

O dragi moj, spoznavaj sam sebe in boš manj klepetal in zato boš tudi bolj zbran v molitvah, bolj pogosti bodo zdihljaji! Jesu, miserere mei — Jezus, usmili se me!

24. julija (1898), nedelja

Sploh moram še izvršiti vsaj malo popolno delo. Tako npr. zbrano molitev svetega rožnega venca itd.; prav danes je bil celo obisk presvetega Rešnjega Telesa nekoliko pomanjkljiv.

Koliko priložnosti za ponižanje! V takšnem stanju ne zaslužim nobene milosti.

Jutri bom vsaj nekoliko tankovesten v skrbi za natančnost v vsem, posebej pa v pobožnosti: pri premišljevanju, pri duhovnih dnevnicah, pri rožnem vencu in pri obisku presvetega Rešnjega Telesa. Sicer bom pa vedno

ponižen, ker nas Bog podpira takrat, kadar smo ponižni. Zato se bom varoval, da ne bom izgovoril niti najmanjše zamerljive besedice glede domačih ali besedico na kako žalitev, ki bi mi jo povzročili. O Jezus, ti misli name!

25. julija (1898), ponedeljek

Tudi ta večer sem jokal pri župniku in pri Jezusu. O Jezus, sprejmi moje bolečine, moje solze, da opereš moje grehe, in zaradi njih daj ponižnost meni in tudi mojim staršem. Marija, ti mi hiti na pomoč!

26. julija (1898), mesečna duhovna obnova

Ob pogledu na pretekli mesec sem spoznal, kako sem se pregrešil proti zbranosti in ponižnosti; proti zbranosti v tistih dnevih, ki sem jih preživel v semenišču, proti ponižnosti v počitniških dneh. Odslej bom, ker sem malo manj bolan glede zbranosti (čeprav sicer še nisem popolnoma ozdravel), bolj resno pazil na ponižnost; trudil se bom za trdnost v vseh tistih priložnostih — zelo mnogo jih je — ki se mi bodo nudile, da se vadim v njej. In da si jo pridobim, me bo neizmerno podpiralo združenje v mislih in čustvih z Jezusom v presvetem Rešnjem Telesu, mojim prijateljem, ker bo tedaj med njim in menoj resnična ljubezen, ljubezen do Jezusa pa prinaša s seboj ponižnost. Tam torej mu bom vedno razlil svoje srce, njemu bom razodel svojo revščino, svoje stiske in on mi bo dal potrpežljivost, ki mi je potrebna v neprestanih nasprotovanjih. On mi bo pomagal iz-

polniti miroljubno poslanstvo v moji družini, ki je v preveliki stiski. On me bo učil ljubiti bližnjega, odpuščati mu in potrpeti z njegovimi napakami. Tako se bom tudi, če bom jokal, če me bodo žalili in bom zapuščen, tolažil z mislijo, da sem pridoben dobremu Jezusu, ki je tudi — in še bolj kot jaz — žaljen in zapuščen, pa nikdar ne neha ljubiti. Tako bodo moje solze toliko bolj zasluzne in dragocene, kolikor bolj grenke bodo; in ne bom zgubil poguma, marveč si bom štel v čast trpeti kaj za Jezusa, ki je na križu umrl zame in je zame neprestano zaprt v tabernaklju.

Po tej poti bom vedno bolj spoznal vzvišenost duhovništva, službo ljubezni in mnogovrstnost (tu manjka nekaj besed!). Kako se ne bi zaradi tega poniževal, kako ne bi popolnoma molčal?

O moj Bog, o moj Bog, daj da te bom ljubil, pa bom ponižen, daj da te bom kar najbolj ljubil, pa bom tudi kar najbolj ponižen!

26. julija (1898), torek

Ne smem se vdajati spancu pred poldnem, kakor se je to dopoldne zgodilo. Tako se bom jutri tudi potrudil, da bom manj raztreseno molil rožni venec, kakor sem prav danes. Zakaj ne morem doseči tega? Da bi se vadil, si bom končno prizadeval, da bom kar najbolj izvajal v praktičnem življenju tisti sklep, ki sem ga naredil med svetimi duhovnimi vajami, to je, naj mi moje besede prej pridejo pod pilo kot na jezik; tako se bom varoval, da bi npr. načenjal kaka določena vprašanja, ali da bi odkrito povedal svoje mnenje o nekaterih določenih vprašanjih, ki so

v resnici nekoristna, kakor sem ga npr. prav danes prikri. Sicer pa združenje z Jezusom in zdihljaji.

O Bog, glej, koliko grehov, toda mišere mei — usmili se me: jaz te ljubim.

27. julija (1898), sreda

Oh, oh, ne morem pa ne znam nikdar molčati ob pogovoru s tem presnetim župnikom, kadar se načenjajo določena vprašanja, ki niso primerna zame; saj se niti ne pregrešim, toda vendar se razodeva moja narava, da namreč hočem odločati kot modrec. Vse kakor se po končanem pogovoru in to tudi takrat, ko sem se kar najbolj varoval, vedno zavem, da sem preveč govoril. In to je napuh.

Še več, preveč ostajam v kuhinji, da klepetam nekoristne stvari; močno mi je potrebno zatajevati nekoliko tudi radovednost, ko hočem vedeti za stvari, ki se me ne tičejo.

Varoval se bom tudi zaspanosti med premišljevanjem, kakor se mi je to jutro pripetilo. Sicer pa je bilo malo malo zdihljajev. Glede rožnega venca pa naj znova sklenem to, kar sem včeraj zvečer rekel, zakaj moram ga še malo bolj po krščansko moliti.

O Bog, koliko grehov! Ponižaj se znova! Glej, kaj si zmožen napraviti s svojo modrostjo! Moj Jezus usmiljenje!

Od leta 1895 do 1907 je bil za župnika v Sotto il Monte Ignacij Valsecchi.

28. julija (1898), četrtek

Potrebna mi je večja zbranost pri opravljanju molitev, zlasti med molitvijo dnevnic blažene Device Marije.

Na splošno mi pa zares manjka ti-

stega prisrčnega združenja z Jezusom, ki posvečuje ves dan; zato si bom bolj pogosto pomagal z zdihljaji.

29. julija (1898), petek

Groza, groza, vedno bolj hladen postajam v ljubezni do Jezusa. Tako npr. obisk presvetega Rešnjega Telesa odlašam prav do pol urice pred rožnim vencem in čez dan redko mislim na Jezusa. Tako sem tudi glede dnevnic še prav tam. Kakšna sramota zame, da nazadujem, namesto da bi napredoval!

O dobri Jezus, vsaj malo vnemi moje srce s svojo pregorečo ljubeznijo!

30. julija (1898), sobota

Prav tega mi je treba, da se ponižujem, ko poznam svojo slabost. Da bi bil vsaj toliko dober, da bi to delal! Mislim, da sem seraf, pa sem le napuhnjen in še drugačen luciferček. Tako sem npr. prav danes slabo opravil obisk presvetega Rešnjega Telesa, raztreseno; in kadar je obisk slabo opravljen, čolnič ne plove dobro.

Rožni venec tudi opravljam tako, da so misli nekoliko drugje; o dnevnicah pa sploh ne govorim. In vendar me Jezus kliče iz svojega tabernaklja in jaz bežim, bežim kot drugi kristjani na svetu.

Oh, kakšno srce, kakšno srce!

Da bi dospel vsaj do tega, da bi bil združen z Jezusom s pomočjo bolj pogostih zdihljajev! Tisočkrat sem že obljubil, pa nikoli izpolnil. Torej je treba to narediti in z božjo pomočjo bom tudi naredil. Domine, si vis, potes me mundare — Gospod, če hočeš, me moreš očistiti (Lk 5, 12).

Dr. Filip Žakelj

Šel
sem
na
romanje
v
Sveto
Deželo

Potpis škofa dr. Janeza Jenka,
apostolskega administratorja
slovenskega Primorja

Bogu sem zelo hvaležen, da se mi je nudila prilika takoj po tretjem koncilskem obdobju skupaj s 46 koncilskimi očeti in velikim številom duhovnikov — pa tudi nekaj drugih vernikov se nam je pridružilo — porovati v kraje, ki so za nas kristjane sveti. V začetku svojega nadpastirskega delovanja sem se zelo želel priporočiti Bogu za pomoč v težkem in odgovornem delu, ki me čaka.

Naše romanje je trajalo polnih osem dni, od 22. novembra do 1. decembra. Organiziral ga je melkitski nadškof Hakim iz Nazareta. Iz Rima smo leteli z letalom do Amana v Jordaniji, po sveti zemlji so nas prevažali z avtobusi, vr-

nili smo se pa enako z letalom na reaktivni pogon iz Lida v Izraelu.

Štiri dni smo se zadrževali v Jordaniji, ostale štiri pa v Izraelu. V prvi polovici je bilo naše izhodišče Jeruzalem, v drugem pa Nazaret. V prvem delu smo imeli slabo vreme, večkrat nas je pral dež, v drugem pa izredno lepo sončno vreme. Tudi vreme je imelo svoj pomen. V Jeruzalemu smo bolj premišljevali skrivnosti žalostnega dela rožnega venca, v Galileji pa veselega.

Seveda ni časa, da bi Vam opisal ves potek romanja, vse kar sem slišal, videl in občutil. Omejiti se moram na

Sveti kraji, kakor dejansko so

Priznam, da sem si ta sveta mesta večkrat bolj romantično predstavljal. Veliko sem že bral o njih, gledal njihove slike, vendar je bila dosedanja moja predstava teh krajev, čeprav resnična, vendarle idealizirana, abstraktna vtem ko mi je sedaj postala bolj polna, bolj realna, postavljena na stvarna tla naše zemlje. Ne morem reči, da so ta mesta, taka kakršna stvarno so, navdušila, prej obratno. Prav tako se tam najbolj pokaže človeška revščina, razklanost krščanstva na toliko Cerkva, toliko neokusne navlake. Cerkev božjega groba je gotovo najsvetejše mesto na svetu. Tam je Jezus umrl, tam iz hladnega groba vstal k poveličanemu življenju. In pročelje te cerkve? Podrto je z železnim ogrodjem, kar naredi tako mučen vtis na obiskovalca. V Betlehemu je cerkev Jezusovega rojstva, edina cerkev na vzhodu, ki nikoli ni bila popolnoma porušena. Pa ima spet tako nemogoč vhod. Globoko se moraš skloniti in sklonjen narediti nekaj korakov, da moreš stopiti v cerkev. Na zunaj ima ta cerkev bolj podobo kakšne trdnjave. Ključ od ene in druge cerkve čuva musliman. Zgodovina govori, da so se predstavniki raznih krščanskih Cerkva med seboj borili za pravice do teh cerkva, včasih je prišlo do fizičnega obračunavanja, pa so muslimanske oblasti postavile svoje stražarje. Spet pa če ne bi bili vsi kristjani tako močno prepričani, da so ta mesta tako tesno vezana na Jezusa, se ne bi toliko borili zanje. In čeprav je neprijetno poslušati istočasno petje glorijske frančiškanskega zbora pri božjem grobu in

ponavljanje „kyrie eleison“ koptov z druge strani, ko dejansko eden drugega motijo, vendar je hvalevredno, da se kar naprej moli in prepeva v božjo čast na kraju zmage življenja nad smrtjo. V cerkvi božjega groba ljubosumno čuvajo svoje pravice katoličani, nezedinjeni Grki ali melkiti, Armenci, Kopti. Poseben sad papeževega romanja v Jeruzalem je gotovo ta, da se cerkev božjega groba temeljito popravlja. Upajmo, da bo v dveh letih ali kaj prenovljena, sicer čisto po starih arhitektonskih oblikah, ter da bodo po tolikih desetletjih odpadli vsi odri in podporniki, ki tako kazijo to cerkev.

Kolikor imajo katoličani pravic v Palestini na svetih mestih, skoro povsod so njihovi čuvarji očetje frančiškani, sinovi svetega Frančiška Asiškega. Kjer so samo nekaki solastniki, tam seveda sami na svojo roko ne morejo nič storiti; kar imajo pa svojih cerkva, te so razmeroma mlajše in precej dostojne. Nekaj cerkva imajo sedaj tudi že drugi redovniki, kakor asumpcionisti, benediktinci, beli očetje, karmeličani. V glavnem se lahko reče, da so katoliške cerkve večinoma zelo lepe, vtem ko cerkve ločenih bratov večkrat naravnost vpijejo po popravilu.

Sveta mesta v luči evangeljskih dogodkov

Ne smete misliti, da je Sveta dežela zato, ker je sveta, tudi najlepša dežela na svetu. Skoro na vsakem mestu v Sveti deželi lahko zadenete na kamen. Nekateri predeli, zlasti od Betanije doli proti Jerihi so skoro čisto puščavski, tudi na poti iz Jeruzalema v Samarijo

je veliko hribov čisto golih. Celo v Galileji tega ne manjka, čeprav je treba priznati da je Galileja veliko bolj rodovitna kakor Judeja. In spet: kjer stanejo Judje, tam veliko bolj raste, kakor pa tam, kjer so arabski prebivalci. Morda je to nekaj tudi od pridnosti ljudi odvisno.

Po lepoti recimo Soška dolina in pa Gorenjska daleč nadkrilujeta Palestino, po rodovitnosti pa naš Banat in Bačka. Za nas je ta dežela sveta pač zato, ker je vezana na Jezusa Kristusa, našega Odrešenika. Mnogo je mest v Palestini, na katera je vezan kakšen evangeljski dogodek. Kristjani so zato vedno radi obiskovali te kraje, posvečene po Jezusu, našem Gospodu. Od najstarejših časov so romali kristjani semkaj. Ljubezen do svetih krajev in možnost svobodnega romanja je bil glavni motiv dolgotrajnih križarskih vojn, ki so stale toliko truda, napora in življenj. Brez dvoma bodo kristjani do konca sveta v svetem spoštovanju in pobožnosti obiskovali te svete kraje, tukaj krepili svojo vero in pripravljenost delati in trpeti za Kristusa. Koliko spominov na stare čase hranijo sveta mesta! Kakšne lepe in dragocene mozaike odkrivajo, mozaike, ki so bili narejeni, ko so še bizantinski cesarji pred prihodom muslimanov vladali nad temi kraji.

Naj naštejemo še neimenovane kraje, ki so vezani na Jezusa in sem jih obiskal: v Jeruzalemu križev pot, dvorana zadnje večerje, Getzemani; Ojska gora, Betanija, Jakobov vodnjak v Sihemu, kjer je Jezus govoril z ženo Samarijanko, Emavs, kjer se je dal spoznati dvema učencema. V Galileji: gora

Tabor, kjer se je spremenil, Kana Galilejska s prvim čudežem, gora blagrov, kjer je izrekel najznamenitejši govor o novi morali, Genezareško jezero, na katerem in ob katerem je storil največ čudežev, znamenita sinagoga v Kafarnaumu, kjer je obljubil Sveto Rešnje Telo, sinagoga v Nazaretu, od koder so Jezusa njegovi rojaki spodili.

Brez dvoma se zunanje lice dežele od Kristusa sem ni bistveno spremenilo; gore in doline, planjave in prehodi, studenci, reke, jezera, klima, deževni in suhi časi, vetrovi, vročina, mraz, vse to je ostalo, prav tako v precejšnji meri način življenja, oblačenje, živinoreja, poljedelstvo, vrtnarstvo in vinogradnja. Jezusove prilike, njegov način govora nam je ob spoznanju današnjih razmer tudi veliko bolj razumljiv.

Predragi poslušavci, veliko bi se moglo še povedati. Iz tolikih vtisov sem vam mogel povedati samo nekaj malega. Ponavljam, prvo in glavno je bilo romanje, molitev, pokora za uspeh v pastoralnem delu, ki me čaka, vse drugo je bilo več ali manj nameček.

Ker mi je Bog dal to milost, da sem lahko romal na Kristusov grob, se bom moral izkazati dostojnega te milosti s tem, da bom v vsem življenju in delovanju zvesto pričeval za Kristusa.

In na Vas vse, ki ste me potrpežljivo poslušali in me v duhu spremljali skozi sveto deželo, naj Bog razlije za Miklavža nekaj romarskih odpustkov. Vse poslušavce, zlasti pa moje drage primorske Slovence, prsrčno pozdravljam in blagoslavljam.

Dr. Janez Jenko,
škof Slovenskega Primorja

Zakon, družina in narodnost

Nadžkof dr. Anton Bonaventura Jeglič (1850
—1937) — nadpastir in buditelj slovenskega
naroda

Narodnost

Besedo jemljemo v biološko-kulturnem pomenu. Tako je narodnost poseben telesno duševen značaj, ki pristoji večji množici ljudi zaradi istega pokolenja in skupne rodne grude, dalje zaradi istega zgodovinskega in kulturnega razvoja, ter jo loči od drugih množic. Narod pa je skupnost poedincev iste narodnosti.

Narodnost potemtakem zajema celotnega človeka. Zajema ga v njegovi telesnosti in se javlja v posebnih telesnih znakih, kot so npr. oblika glave in obraza, barva kože in zlasti las, telesna višina itd. Ti znaki so posledica istega pokolenja, iste krvi, ki se po rojstvu prenaša iz roda v rod. Pri tem seveda ne mislimo na kako čistokrvnost, ker čistokrvnih narodov sploh ni. Zato more enotnost pokolenja obstajati le v tem, da je kri razmeroma enako mešana pri vseh.

Narodnost pa zajema človeka še bolj v njegovi duševnosti in mu daje nek poseben duševni značaj, ki se javlja v svojskem mišljenju in čustvovanju, v

jeziku, v običajih, v poeziji in književnosti, v likovni umetnosti, v glasbi, skratka v vsej kulturi.

Ta duševni značaj je, kot rečeno, naraven produkt raznih faktorjev: V prvi vrsti pokolenja; kajti s krvjo se dedujejo v narodu enotna fiziološka svojstva, ki so obenem podlaga psihičnim svojstvom. Dalje je produkt skupne rodne grude, skupne domovine, ki s svojim geografskim in geofizičnim okoljem močno vpliva ne le na telesnost, temveč tudi na duševnost. In končno je duševni značaj produkt skupne usode, to se pravi, skupne politične, gospodarske, verske in kulturne zgodovine.

Odnos kulture do narodnosti

Kar se tiče kulture in njenega odnosa do narodnosti, je po eni strani kultura izraz narodnosti, produkt narodnosti, ker nosi na sebi pečat narodne duševnosti; po drugi strani pa prav zaradi tega vzročno vpliva na narodnost s tem, da jo vedno bolj utrjuje, bogati, ohranja in posreduje. Ta vzročnost je toliko večja, čim bolj je kultura zares narodna, zares zasidrana v narodu lastnem duševnem svetu. To še prav posebno velja za skupni narodni jezik, ki je med kulturnimi dobrinami najbolj značilna. Zlasti jezik je čudovita posoda, ki narod vanjo zajema osebito bogastvo svojega duha. Jezik je sam v sebi do neke mere izraz narodne duševnosti. Navadno se ljudje prav po materinem jeziku razlikujejo v pripadnike različnih narodov. Istočasno pa je jezik tudi nosilec in posredovalec velike večine narodnih kulturnih dobrin. Zato je borba za narodni jezik vedno bila borba za narodne kulturne dobrine in borba za narodnost sploh. Zato se narod najhitreje raznarodi, če izgubi svoj jezik.

Narodnost je potemtakem nekaj resnično danega. Zato je podlaga in vzrok narodne zavesti, ne pa njen učinek. Zato tudi pripadnost ali nepripadnost nekemu narodu ni neposredno odvisna od svobodne volje poedinca, marveč mu je dana, naložena, tudi če je noče priznati.

Vendar se pa narodnost ne podeduje z rojstvom. To dejstvo je za nas v izseljenstvu odločilne važnosti, ker nam pojasni proces narodne asimilacije brez mešanja krvi. Z rojstvom se podeduje samo biološki element narodnosti, ki pa ni edini in celo ne odločilni, če nočemo biti rasisti, saj človek ni žival in človeštvo ne čreda. Odločilen je namreč duševni element; prav zato tudi govorimo o narodnosti v kulturnem pomenu. Ta kulturni element narodnosti se pa šele po rojstvu pridobi, največ nezavestno, deloma pa tudi zavestno. Od kakovosti in mere tega kulturnega elementa predvsem je odvisno, kateri narodnosti poedinec pripada in v kakšni meri.

Kako je ob rojstvu?

Ob rojstvu je človek v kulturnem oziru „tabula rasa“, kot nepopisana tabla. Ali če vzamemo drugo primero: ob rojstvu je človek psihozomatična posoda, ki

je kulturno popolnoma prazna in jo je šele po rojstvu treba napolniti s kulturno xsebino, šele po rojstvu si mora izoblikovati svojo duševnost. Sicer je res, da se s krvjo dedujejo v narodu enotna fiziološka svojstva, ki so obenem podlaga psihičnim svojstvom. Toda ne pozabimo, da ta podedovana psihična svojstva vključujejo takšno polnost razvojnih možnosti, da nikoli ne bomo mogli dovolj prece-niti delovanja okolja, ki ta nagnjenja razvija in oblikuje. To oblikovanje se v glavnem vrši funkcionalno in zato nezavestno, tako od strani razvijajočega se otroka kot od strani okolice, ki ga obdaja; le deloma pa tudi zavestno. V rednih razmerah je otrok pač rojen v takšnih geografskih, političnih, gospodarskih, ver-skih in kulturnih okoliščinah, ki so izoblikovale duševno posebnost tiste narodnosti, ki ji tudi sam po krvi, po svojih starših pripada. Zato se v otroku v rednih raz-merah razvija ista duševna posebnost, isti duševni in kulturni značaj, ki je lasten njegovim staršem. To se pravi, otrok po tem razvoju prejme isto narodnost, kateri pripadajo njegovi starši in se v njej vedno bolj zakoreninja. In ker se ta proces vrši funkcionalno, nezavestno, zato se površnim opazovalcem zdi, da otrok tudi duševni, kulturni element svoje narodne posebnosti po starših podeduje z roj-stvom, ko si ga dejansko šele po rojstvu pridobi.

To dejstvo, na katerega včasih niti mislili nismo, dobiva v izseljenstvu kar čez noč prej nesluteno aktualnost. Otroci izseljencev namreč žive v takšnih geo-grafskih, političnih, gospodarskih, verskih in kulturnih razmerah, ki so izobli-kovala ne narodnost njegovih staršev, temveč njim tujo narodnost, se pravi na-rodnost ljudstva, med katerim so se naselili. In ta stvarnost, ki je izseljencem tuja, hote ali nehote, pa naj to priznamo ali ne, pa naj bo nam ljubo ali ne, nujno polni kulturno praznino tudi otrokom izseljencev in jim tako oblikuje ali vsaj sooblikuje njih duševni značaj, ki ne bo nujno istoveten z duševnim značajem njihovih roditeljev. Ta razlika bo toliko večja, kolikor manj bo poskrbljeno za vzgojo izseljenskih otrok v tisti narodnosti, kateri pripadajo njih starši, pa naj se že to zgodi po krivdi ali pa brez nje. Potemtakem otroci izseljencev ne pripa-dajo nujno isti narodnosti kot njihovi starši, ali pa vsaj ne v isti meri. Kako malo, da ne rečem nič, slovenskega imajo na sebi npr. tisti potomci naših izse-ljencev, ki so v zgodnji otroški dobi prišli v argentinskih verskih zavodih pod izključen in trajen vpliv argentinskega okolja.

Konkretni primeri

Če gre torej za konkretne primere, kot npr. za potomce izseljencev, ne moremo glede duševnega, kulturnega elementa apriorno določiti, kateri narodnosti pripadajo in v koliko. Pri tem nas ne sme motiti morebitno juridično gledanje na narodnost izseljencev, kot ga izražata znani formuli: „ius sanguinis“ in „ius soli“, ali kot ga imamo v konstituciji „Exul Familia“, ki dušno pastirstvo izseljencev postavlja na narodno podlago in k izseljencem prišteva tudi njihove potomce. Pravne določbe so velikokrat zgrajene na pravnih domnevah ali celo na pravnih fikcijah. Narodnost pa je sociološko dejstvo, ki ga je treba v vsakem primeru posebej pozitivno ugotoviti. Če pa sociološko gledamo na narodnost, pa pogosto

ugotovimo veliko razliko med narodnostjo izseljencev in narodnostjo njihovih potomcev.

Zato pojem narodnosti, ko gre za konkretne primere, ni iztoznačen, temveč analogen t.j. ima le deloma isti pomen. Tako je npr. slovenski izseljenec, ki je bil rojen in vzgojen v Sloveniji, drugače Slovenec, kot pa njegov otrok, ki je bil rojen in vzgojen v izseljenstvu, čeprav mu je skušal dati slovensko narodno vzgojo; in spet drugače je Slovenec otrok slovenskih izseljencev, ki v vsem svojem življenju ni prejel nobene slovenske narodne vzgoje. V tem zadnjem primeru je bolj kot Slovenec le slovenskega porekla, „de origen esloveno“, kot pravijo tukaj, in ne vedno brez stvarne podlage. Zato tudi ne moremo pričakovati, da bi v vseh teh različnih primerih bil odnos do slovenstva vedno enak.

Kako je — glede domovine?

Nekaj podobnega velja tudi — da mimogrede omenimo — glede domovine, ki je kot rodna gruda običajno v direktni delni vzročni zvezi z narodnostjo. V rednih razmerah imajo starši in otroci isto domovino, od katere so prejeli vsi isto, njej svojsko narodnost. Zato glede razmerja do domovine in narodnosti za otroke velja isto kot za njihove starše. V izseljenstvu pa ni tako. Potomci izseljencev nimajo iste domovine, iste rodne grude kot starši. Kar je za izseljenca prava osebna domovina, je za sina, rojenega izven nje, kvečjemu le domovina njegove narodnosti ali le domovina njegovih staršev. In kar je za sina prava osebna domovina, je za njegovega očeta izseljenca kvečjemu le druga, adoptivna domovina. Če torej potomec izseljenca govori o očetovi domovini kot o svoji, ali izseljenec o sinovi domovini kot o svoji, pojem domovina tu ni iztoznačen, temveč analogen. Zato ne suponira istih odnosov niti ne nalaga istih dolžnosti. Ko torej govorimo o domovini in narodnosti, moramo jasno ločiti izseljenca in njihove potomce.

Narodnost je nekaj dinamičnega

Iz vsega, kar smo do sedaj povedali o narodnosti, se tudi vidi, da narodnost ni nekaj absolutnega in nespremenljivega. Ne le, da se število članov poedine narodnosti stalno menja, večja ali manjša, tudi narodni značaj sam ni nekaj absolutnega, nekaj statičnega, temveč je nekaj dinamičnega. Zato ni samo različen v različnih zgodovinskih dobah, temveč se tudi istočasno njegove poteze nekoliko drugače odražajo v poedinih skupinah iste narodnosti in še bolj drugače v posameznih osebah. Zato je tako težko že načelno opredeliti narodnost in še težje čisto točno izraziti, v čem obstoji konkretno določena narodnost. Težko je v mnogih primerih določiti za posamezno skupino ljudi, kateri narodnosti pripadajo in v koliko, še težje, če gre za poedine osebe. Zato ni vedno tako lahko določiti pravi odnos do narodnosti v konkretnih primerih. In povsem nemogoče je postavljati kaka splošna načela, ki bi imela absolutno veljavo in povsod in v vseh okoliščinah.

Dalje narodnost ni nekaj absolutnega v tem pomenu, da bi bila dobra le ena narodnost; dobre so vse, ne le naša, tudi druge, čeprav objektivna vrednost ni pri vseh enaka. Nobena narodnost ni sama sebi namen, temveč so vse le sredstvo za višje namene v službi človeštva. Različne narodnosti namreč predstavljajo nekako naravno delitev kulturnega dela in omogočajo zdravo medsebojno tekmo. Vsaka narodnost ustvarja svojo posebno kulturo, tekma med narodi pa daje vedno novih pobud. Od tod napredek in bogastvo in pestrost splošne človeške kulture.

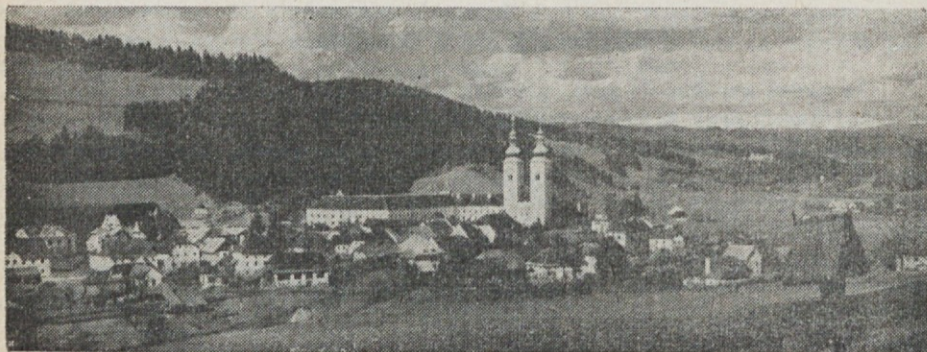
Po vsem tem moramo reči, da je narodnost velika naravna, osebna in občeločloveška dobrina. Zato je narodnost tudi etična dobrina. Dosledno temu moramo svojo narodnost, prav zato ker je naša, ljubiti in negovati, čuvati jo okvar in skrbeti za njen zórav in svojski razvoj. Dosledno temu moramo tudi ljubiti narod, čigar člani smo in ki je nosilec teh dragocenih posebnosti, ki jih imenujemo narodnost.

Vendar pa narodnost ni absolutna, najvišja dobrina. Zato tudi delo za narodnost ni samopravno, temveč podrejeno božjim zakonom. Nimamo torej kake samostojne, neodvisne narodnostne morale, temveč le krščansko moralo, ki tudi narodnosti daje mesto, ki ji gre.

Načelno je stvar jasna. Praktično pa nastanejo težave ne le zato, ker cerkveno učiteljstvo naših dolžnosti do narodnosti ni določilo do vseh podrobnosti; ampak tudi zato, ker narodnost načelno in še bolj konkretno ni vedno jasno določena in enako intenzivno realizirana, ne glede na različne druge okoliščine, ki tudi vplivajo na naše moralno zadržanje.

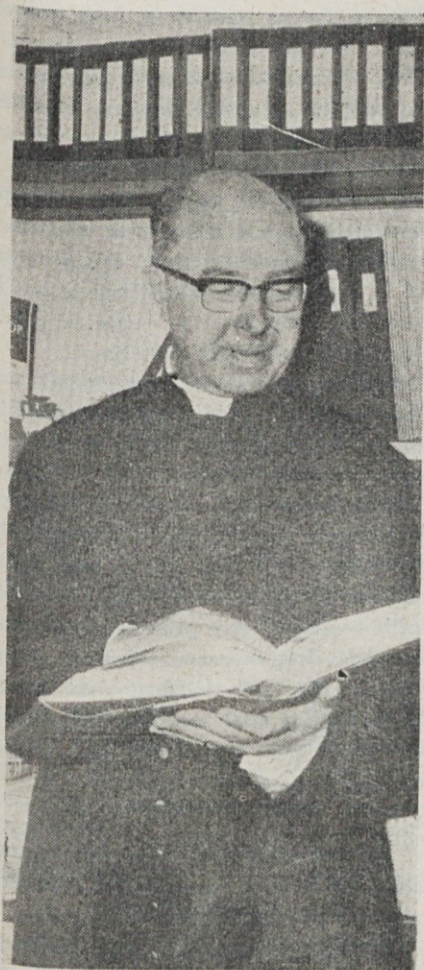
(II. del prihodnjič)

Dr. Mirko Gogala

Gospa Sveta na Koroškem — zibelka slovenstva

Listi iz župnikovega dnevnika

Msgr. Willebrands — tajnik sekretariata za
zedinjenje kristjanov

Vroče je sijalo sonce. Oj, ti sonce v avgustu! Toda smrt je močnejša ko sonce. Na delu je vsak čas, poleti in pozimi. Zato se ne čudim, da sem tudi danes imel pogreb.

V župniji je navada, da gre župnik blagoslovit mrliča na dom, ako ni predaletč od cerkve.

1. avgusta

Prišel sem malo prezgodaj in mogoče sem opazovati zbiranje pogrebcev. Čudil sem se, da nekateri ljudje nič ne pazijo na žalno obleko. Moški so nosili kar svetlo poletno obleko, ženske pa bele bluže. Vsak narod ima ob pogrebu svoje navade in običaje, ki so zrasli iz spoštljivosti do rajnkih. Tako je pri nas žalna barva črna.

Ko se je začel pomikati sprevod, so od vseh strani pritekli otroci, boši, na pol obleženi. Zanje je pogreb paša za oči. Za pogrebom so namreč stopali godbeniki v svojih uniformah in gasilci v čeladah. Tako je pogreb nudil kaj čudno sliko. Po cesti se je pomikal pogrebni sprevod, ob strani pa so ga „spremljali“ radovedni otroci. Starši bi morali otroke poučiti, da je tako „spremstvo“ pogreba neprimerno. Toda mnogo staršev se prav malo briga za vzgojo otrok. Rad bi vedel, koliko staršev je takrat vedelo, kje hodi njihov

otrok. Zato sem sklenil, da bom otroke sam poučil prihodnjo nedeljo v cerkvi in še starše povabil, naj poslušajo. Pogreb ne potrebuje nobenih radovednežev. Če srečaš pogreb, se odkrij in pojdi mirno naprej. Za pogrebom je treba iti v spodobni obleki in za pokojnikovo dušo moliti.

Najbolj pa sta motili pogrebno razpoloženje dve dekleti, ki sta stali ob cesti in se smejali, ko je šel pogreb mimo. Kakor da se norčujeta iz smrti! Le počasi, dekleta! Tudi ve boste morale ukloniti smrti vrat. Ko sem gledal njuno neprimerno vedenje, mi je prišla na misel zgodba o Don Juanu, ki jo je W. A. Mozart ovekovečil v svoji istoimenski operi. Don Juan je znal prevariti vsakogar. Poskusil je prevariti tudi smrt, pa se mu to ni posrečilo. Smrt je prevarala njega. Iz smrti se ni šaliti, temveč je treba imeti pred njo veliko spoštovanje.

3. septembra

Danes je bil pogreb, kakršnega bi si sam nikakor ne želel. Bil je pogreb z vsem zunanjim sijajem, toda bolnik je umrl nepreviden. Sočustvujem z žalujočimi svojci, toda nobena stvar me tako ne boli, kakor če kdo umrje nepreviden. Koliko let pokojni morda že ni bil pri spovedi. Računi z Bogom so bili popolnoma neurejeni. Kako bridko se je moralo končati odločilno srečanje z Bogom! Še in še bo treba naročati: „Skrbite, da vaši domači ne bodo umirali neprevideni! Kličite duhovnika pravočasno! Sosedje, zanimajte se za bolnika v vaši hiši. Spomnite ga, da se ure stekajo in da pride noč, ko ne bo mogoče več delati.“ — Moški, ki sem

ga danes pokopal, ni odklanjal zakramentov. Dobra soseda ga je nagovarjala, naj pokliče duhovnika, pa je dejal, da ga bo že poklical ob pravem času. Odlasal je in bilo je prepozno.

Mnogi starejši ljudje imajo nerazumljiv strah pred zakramentom sv. maziljenja. Če ga sprejemem, bom gotovo umrl, tako mislijo. Kako prav je sklenil 2. vatikanski cerkveni zbor, naj se sv. maziljenje odslej imenuje maziljenje bolnikov, saj to ni zakrament za zadnje trenutke življenja, temveč za „takrat, ko vernik začena biti v smrtni nevarnosti zaradi bolezni ali starosti.“

Bila je grmada vencev. Oj, ti vence, pa še iz umetnih rož! Ali ne bi zadoščeval en sam preprost venec iz pristnih rož ali lep šopek nageljnov?

Kako pametno je ukrenil naš pokojni nadškof, ko je zapisal v oporoko, da vse vence odločno odklanja. Na pogrebu Janeza XXIII. ni bilo nobenega venca. Ob Kennedyjevi krsti je bil menda samo en venec. Zgledi tako odličnih pokojnikov že širijo svoj ugodni vpliv. Poznam že več ljudi, ki so resno naročili svojcem, naj jim za pogreb ne kupujejo dragih vencev, temveč denar darujejo za maše in druge dobre namene. Tudi v svoj testament sem zapisal, da odločno odklanjam vsak venec.

15. septembra

Ko sem danes na dolgi poti spremeljal mrliča, sem premišljeval, kakšna naj bi bila idealna podoba pogreba.

Za pogrebom naj bi ljudje molili in duhovniku glasno odgovarjali. Če ne naglas, pa potihem. Razmišljali naj bi o veličini smrti: danes tebi, jutri me-

ni... Kar ste vi, to smo bili mi. Kar smo mi, to boste vi. Resno premišljevanje o tem bo moglo koristno vplivati na človeške življenjske odločitve.

Skoraj vedno pospremijo pokojnika na zadnjo pot tudi pevci s pesmijo. Včasih slišim pesmi, ki imajo zelo medlo vsebino, nekatere znane nagrobnice pa so že preveč „zguljene“, tako da bi si človek želel v tem pogledu kakšne osvežitve. Novi pogrebni obred bo jasneje izražal velikonočni značaj krščanske smrti. Tudi besedila pogrebnih pesmi bo treba v tem smislu popraviti ali sestaviti nova. Ali bi ne bila lepa nagrobna pesem Zaharijeva hvalnica: „Hvaljen, Gospod, Bog Izraelov...“?

2. oktobra

Danes smo pokopali preprosto tovarniško delavko, zares plemenito dušo. Pogreb je bil z mašo, kar je edino pravilno. Ni bilo grmade vencev, ni bilo moških, ki bi v pogrebnem sprevedu kadili in se pogovarjali. Pogrebci so glasno molili in odgovarjali duhovniku. Ko smo se zgrnili okoli groba, se mi je zdelo, da se poslavlja družina od svoje sestre. Spregovoril sem nekaj besed in poveličeval vrednost življenja, ki je „Kristusom skrito v Bogu“. Kakršno življenje — takšna smrt. Svetopisemska beseda še vedno velja: „Kdor se boji Gospoda, se mu bo naposled dobro go-dilo in na dan svoje smrti bo slavljen“ (Sir 1, 13).

26. oktobra

Dež je lil curkoma, ko smo pokopavali vzorno krščansko ženo. Bil je res pravi krščanski pogreb. Nobenega praznega zunanjega sijaja. Nikjer ni bilo

videti radovednežev. Še otroci se znajo bolje vesti ob pogrebnih, odkar sem jih v cerkvi poučil.

Zapisati pa je vredno razgovor, ki sem ga imel s hčerko pokojne, globokoverno ženo, ko je prišla plačat stroške cerkvenega pogreba.

„Gospod župnik, povejte mi naravnost, kako se dušam pokojnih najbolj pomaga? Večina misli, da predvsem z sv. mašo, ki se opravi za pokojne.

„To mišljenje ni čisto pravilno. Duše pokojnih so popolnoma v božji roki in v vsem odvisne od božjega usmiljenja. Bogu pa ni všeč samo daritev sv. maše, temveč tudi druga dobra dela, zlasti tista, ki so združena z večjo materialno ali duhovno žrtvijo.

Da ne more biti daritev sv. maše edina pomoč dušam pokojnih, se vidi iz tega, ker je možnost maševanja omejena. Vsak duhovnik redno samo enkrat na dan mašuje, dobra dela pa se lahko izvršujejo vedno.“

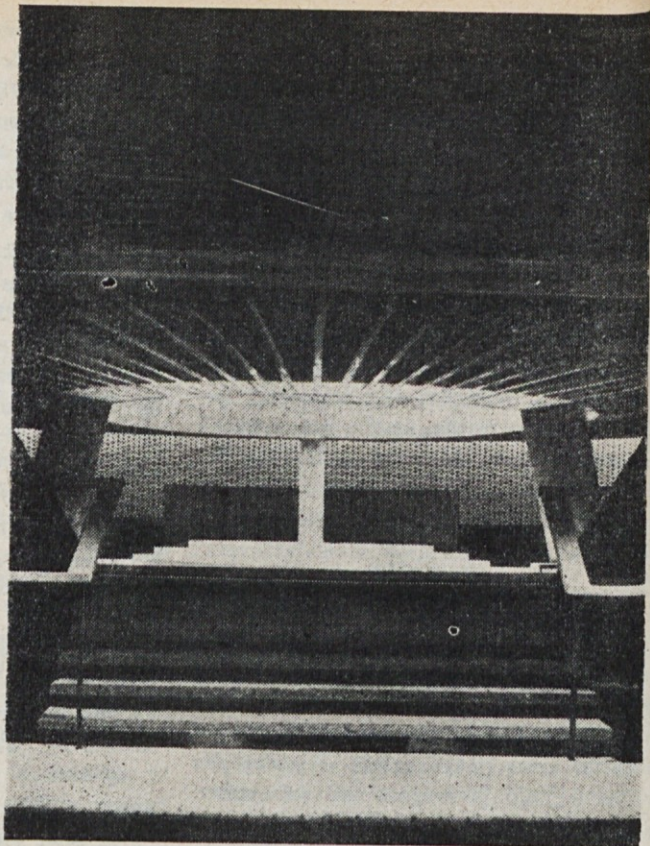
„Kako si konkretno predstavljate pomoč dušam pokojnih?“

„Pomoč dušam pokojnih mora biti (prostite izrazu!) ‚kombinirana‘. Duhovniku naj se da primeren dar za maše in druge molitve, ki jih bo opravil za dušo pokojnih, obenem naj se priloži tudi dar za druge dobre namene (vzdrževanje duhovnikov, semenišča, za razne cerkvene potrebe). Svojei naj za duše umrlih molijo, prejemajo zakramente in premagujejo svoje napake. Tako se dušam pomaga. Šopki rož, pa naj bodo iz Dalmacije ali iz Riviere, dušam prav nič ne koristijo.“

„Cerkev torej ne odobrava prevelikega razsipanja za okras grobov?“

Misli koncila o cerkveni umetnosti

Nova, moderna cerkev v
Latinskoameriškem zavodu
v Rimu

Konstitucija o svetem bogoslužju v 6. poglavju jasno loči cerkveno glasbo od druge umetnosti. Cerkvena glasba je v polnem smislu povezana s slovesnim bogoslužjem. Likovna umetnost pa ni bistveni, sestavni del bogoslužnih opravil, ampak jim ostvarja le pozorišče in okvir. Ker pa ni vseeno, kakšno je pozorišče in kakšen je okvir bogoslužnih opravil, posveča konstitucija svoje sedmo poglavje vprav cerkveni umetnosti in cerkveni opremi.

Splošna načela

To razmeroma kratko poglavje ostaja predvsem pri načelnih ugotovitvah, ki pa so osnova za poznejše stvarne ukrepe in navodila. Nekateri razlagavci tega poglavja celo trdijo, da je to poglavje manj temeljito kot so ostala v tej konstituciji. Eden najboljših poznavavcev liturgije, A. M. Roguet, pa je mnenja, da je v tem poglavju prav to hvalevredno, česar ne omenja. Z rubrikami se ne more prav govoriti o umet-

nosti. Ne govori proti moderni umetnosti in njenim izrodkom, ne o zlorabi idealizma in simbolizma, ne o zvestobi tradicionalnim oblikam. Niti ne, da mora biti umetnik, ki dela za cerkev, npravno in versko neoporečen. (Liturgia reformada, str. 262.)

Poglavje najprej podčrta dostojanstvo umetnosti nasploh, posebej pa še cerkvene. Med najplemenitejše dejavnosti človeškega duha spada likovna umetnost, zlasti pa verska ter njen vrhunec: cerkvena umetnost. Saj po svoji naravi hoče s človeškimi deli nekako izraziti neskončno božjo lepoto. Tem bolj je božja in tem bolj pospešuje božjo čast in slavo, kolikor nima drugega namena, kakor s svojimi deli čim bolj pomagati, da se človekov duh dviga k Bogu. (Čl. 122.)

Poudarjanje dostojanstva vsake umetnosti nasploh je novost, ki je doslej v cerkvenih uradnih dokumentih ni bilo. Z besedami, da je cerkvena umetnost tem popolnejša, čim čistejši je njen namen, slava božja, noče reči, da že dober namen zadostuje. Še daleč ne opravičuje zmazkov in kiča, ampak nasprotno kot bomo še videli.

Po začetnih načelnih ugotovitvah konstitucija poudari, da je sveta mati Cerkev bila zato vedno prijateljica likovne umetnosti ter je njene plemenite službe vedno iskala. Umetnike je vedno navajala, da bi bogoslužju namenjeni predmeti bili res vredni, primerni in lepi kot znamenja in simbol nadnaravnega. Prav zato se je Cerkev vedno smatrala za razsodnico umetnosti ter je odločala, katera od umetniških del ustrežajo veri, pobožnosti in cerkvenim

zakonom ter so primerna za službo v svetišču.

Vse to je bila polna resnica v preteklosti. Ne more se pa v polnem obsegu trditi za naše čase. Zakaj moramo priznati, da so cerkveni ljudje radi premajhnega poznanja prave umetnosti v prejšnjem stoletju pustili v cerkvene prostore vdor cele poplave industrijskih kičastih izdelkov. To sam Pavel VI. v svojem govoru v maju 1964 umetnikom prizna.

Posebno skrbno je Cerkev pazila, da bi sveta oprema dostojno in lepo služila lepoti bogoslužja ter je dopuščala tiste spremembe glede snovi, oblike in okrasa, ki jih je sčasoma povzročil tehnični napredek. Kakor se hoče Cerkev približati v vsem življenju današnjega človeka, tako naravno tudi v opremi in v cerkvenih oblačilih, ki so v velikem delu izdelana še po baročnih krojih, ki so našim navadam in našemu okusu že tako tuji. Pa tudi snov se spreminja s tehničnim napredkom.

Umetnost je svobodna

V dosego teh prilagoditev so koncilski očetje določili sledeče: Cerkev ni nobenega sloga razglasila za sebi lastnega, ampak v skladu z značajem in razmerami narodov ter potrebami različnih obredov dopustila oblike vsake vrste. S tem je v teku stoletij ustvarila umetnostni zaklad, ki ga je treba nadvse skrbno varovati. Tudi umetnost naših časov ter vseh narodov in pokrajin naj se v Cerkvi svobodno razvija, da le z dolžnim spoštovanjem in častjo služi svetim stavbam in svetim obredom in tako tudi svoj glas uspe pri-

družiti tistemu čudovitemu slavospevu, ki so ga velikani preteklih stoletij peli katoliški veri (čl. 123.)

V teh kratkih besedah je lepo združeno spoštovanje preteklega, čuvanje tradicije z upravičeno prilagoditvijo novim potrebam in možnostim. Ta princip o organskem razvoju in rasti poudarja za celotno liturgijo že čl. 23. Enkrat za vselej naj bo jasno, da cerkveni slog ne obstoja. Slog se spreminja z okusom in mišljenjem ter tehničnim napredkom. Vsak slog more izraziti vero in služiti njenim skrivnostim.

Tudi v tem členu je čutiti misijonško in ekumensko misel. Tudi v cerkveni umetnosti naj pride do izraza čustvovanje in okus posameznih narodov in kultur, da ne bo npr. uvajanje zahodne umetnosti v cerkvenih stavbah in opremi kazilo enotnosti misijskih krajev in ustvarjalo vtis tujstva. Nasprotno pa bodo cerkvene stavbe in oprema zgrajene po okusu teh narodov po svoje veliko pripomogle k približanju evangelija njihovemu čustvovanju.

Čeprav je umetnost svobodna tudi v snovanju prostorov za svete obrede in njenih predmetov, ne bo noben pravi umetnik zameril določb čl. 124., ki naroča ordinarijem, naj ko pospešujejo in gojijo resnično cerkveno umetnost, pazijo bolj na plemenito lepoto kot zgolj na razkošnost. Isto naj velja glede svetih oblačil in opreme. Cerkveni očetje mislijo na uboge svoje vernike, ki bi jih mogle prevelike dragocenosti in izzivajoče razkošje v cerkvenih zgradbah in opremi žaliti, kar se dejansko večkrat opaža. Res da morejo dragocenosti do neke mere pripomoči k le-

poti. Res je, da za Boga nobena stvar ni predragocena. Res pa je tudi, da razkošje še ni umetnost. Nasprotno se za razkošjem pogosto skriva kič in zlaganost. Poleg tega pa je itak v skladu z okusom današnjega človeka, ki ljubi enostavnost in pristnost.

V skrbi za resnično umetnost naj se škofje skrbno prizadevajo, da bodo daleč proč od božjih hiš in drugih svetih prostorov umetniška dela, ki nasprotujejo veri, npravnosti in krščanski pobožnosti ter žalijo pravi verski čut bodisi zaradi zmaličenih oblik, ali zato, ker niso zadosti umetniška, ampak povprečna in kičasta.

Da ne spada v cerkev umetnost, ki nasprotuje veri in npravnosti, ni težko razumeti. Precej težje pa je določiti, kdaj umetnost nasprotuje krščanski pobožnosti, ker sestavljajo božje ljudstvo ljudje s tako različno izobrazbo. Na vsak način Cerkev zavrača tkim. dezintegracijo nekaterih modernih umetnikov, drobljenje človeške podobe, ki ne more služiti krščanski pobožnosti.

Splošno odobravanje je povzročila zahteva, odstraniti iz cerkve vse neumetniške kičaste izdelke, ki so se v zadnjem stoletju le preveč začeli šopiriti v cerkvah in so veliko doprinesli k ubožošanju in poplitvitvi verskega življenja. Seveda bo treba previdnosti in potrpežljivega poučevanja vernikov, da odstranitev ne bo povzročila več škode kot koristi.

Funkcionalnost cerkvene arhitekture.

Tretji odstavek tega (124) člena zahteva, da je pri zidanju svetih stavb treba skrbno paziti, da bodo primerna

za opravljanje liturgičnih obredov in da bodo omogočale sodelovanje vernikov. S tem je poudarjeno načelo arhitektonske funkcionalnosti. Arhitekt mora imeti pred očmi konkretno liturgično občestvo in dve glavni zahtevi: da bo sveti prostor čim bolj pripraven za sodobno opravljanje liturgičnih dejanj in da bodo mogli verniki polno sodelovati pri njih. Zato se seveda mora temeljito poučiti o liturgiji in o verski skupini, kateri bo zamislil liturgični prostor in ga opremil. Zato se bo posvetoval z duhovniki, pa tudi z verniki, ki mu lahko v tem oziru marsikaj koristnega svetujejo, da bo tako res zgrabil tem realnim ljudem cerkev, kjer se bo sodobni človek čutil bližje Bogu.

Nadalje govori konstitucija o svetih podobah. Ohrani naj se navada, da so v cerkvah vernikom na razpolago za češčenje svete podobe, vendar v zmernem številu in po primernem redu, da ne bodo izzivale z gledovanja pri krščanskem ljudstvu in dajale netiva neurejenim pobožnostim (čl. 125). Ta člen navaja k ravnotežju med dvema strujama. Eni pod plaščem verske obnavitve hočejo pometati sploh vse kipe in podobe iz cerkve, drugi pa jih z njimi preveč polnijo, ne oziraje se mnogo na primeren red, niti ne na njihovo umetniško pristnost ali zlaganost, kič. Obe skrajnosti sta napačni. Cerkev je božja hiša, pa tudi hiša božjega ljudstva, ki ga ne sestavljajo zgolj duhovi in naša vera je vera učlovcenega Sina božjega. Zato more zmerno število svetih podob v pravem redu postavljenih, Jezusova na najčastnejšem mestu in ne narobe, in če so resnično umetni-

ške, morejo veliko pripomoči k pobožnosti božjega ljudstva. Sami simboli tega ne morejo doseči.

Kot v vseh cerkvenih zadevah, gre seveda tudi o cerkveni umetnosti pravica presoje krajevnim škofom. Ker pa pravilno utemeljena sodba o umetnosti ni lahka stvar, naj krajevni ordinariji zaslišijo komisijo za cerkveno umetnost in če je treba, še druge priznane strokovnjake. Saj je jasno, da ne duhovniško ne škofovsko posvečenje samo ne usposablja za strokovne sodbe o umetnosti.

Poleg tega pa naj ordinariji pazijo, da se cerkveni predmeti ter dragocenosti, ki so okras hiše božje, ne bodo prodajali ali uničevali. (čl. 126) Pomembna določba, saj je znano, da je bilo zaradi nepoznanja umetniške vrednosti v zadnjem stoletju prodanih in uničenih veliko umetnin, ali so jih zamenjali za kičaste tovarniške izdelke.

Skrb za cerkveno umetnost in cerkvene umetnike

Da bodo mogle biti vse doslej omenjene določbe čim boljše uresničene, naj škofje sami ali po duhovnikih, ki so izkušeni in ljubijo umetnost, skrbijo za umetnike, da jim bodo vcepljali duha cerkvene umetnosti in svetega bogoslužja. Razen tega se priporoča ustanovitev šol ali akademij za cerkveno umetnost v tistih deželah, kjer se zdi primerno. (čl. 127)

Konstitucija obide polemiko, če more neveren umetnik ustvariti pravo cerkveno umetnino ali ne. Zadevo rešuje pozitivno s skrbjo za liturgično vzgojo umetnikov, česar si ti povečini itak želijo.

Vsem tem umetnikom posveti konstitucija iskrene besede, ki poudarjajo njihovo dostojanstvo; njihova ustvarjalnost je na nek način podobna božji stvariteljski moči; njihova dela, določena za liturgično službo, sodelujejo pri verskem oblikovanju krščanskega ljudstva. Še noben uraden dokument ni umetnikom priznal teh lastnosti tako jasno in v taki meri.

Nova zakonodaja

Za uspešnost vseh določil o cerkveni umetnosti je potrebno tudi prenoviti cerkveno zakonodajo, ki je bila doslej v veljavi. Zato naroča konstitucija, da je treba čimprej pregledati in popraviti kanone in cerkvene določbe o bogoslužnih predmetih, zlasti določbe o dostojni in primerni zidavi cerkva, o obliki in postavljanju oltarjev, o odličnosti, mestu in varnosti tabernaklja, krašenju in okrasju cerkva. Izboljša ali odpravi naj se, kar o primernosti in lepoti krstilnice ter o primernosti svetih podob, se zdi neskladno z obnovljenim bogoslužjem, obdrži ali nanovo uvede pa tisto, kar ga pospešuje. (čl. 128.)

Dalekosežnosti teh besed si danes še ne moremo predstaviti. Lahko pa pritrdimo odličnemu liturgistu A. Roguetu, da je ta člen v celem poglavju najvažnejši, ki vzbuja največ upov. Potrebno je seveda, da se čimprej izvede. To bo veliko pospešilo preureditev cerkva, oltarjev, krstilnic, da bodo bolj odgovarjali prenovljeni liturgiji in ob-

čestvenemu dejavnemu sodelovanju božjega ljudstva.

V tej zadevi, zlasti glede tvarine in oblike cerkvenih predmetov in oblačil se daje pokrajinskim škofovskim zborom po čl. 22. te konstitucije pravica prilagovanja krajevnim potrebam in navadam. Tako bo mogoče res ustvariti posameznim narodom cerkve in njeno opremo čim bolj v svojem lastnem slogu in čustvovanju in ne bo treba šele čakati, kaj v Rimu odločijo.

Če premislimo vse, kar konstitucija o svetem bogoslužju govori in določa o cerkveni umetnosti in cerkveni opravi, moramo priznati, da je v tem kratkem poglavju veliko novega. Najprej pozitivno razpoloženje do sodobne umetnosti, do umetnikov in do različnih kultur. Tudi pri tem naj sodelujejo vsi, hierarhija, strokovnjaki in božje ljudstvo, da bo res izraz dejanskih potreb in resničnega življenja. Vidno je večje spoštovanje umetnikov in umetnosti ter njene svobode kot doslej. Zato je upanje, da bomo v doglednem času ob sodelovanju vseh imeli resničnim potrebam odgovarjajoče cerkve in cerkvene predmete, da bo tako božje ljudstvo res lahko in z veseljem živelo prenovljeno liturgijo. (Prim. A. M. Roguet: Liturgia reformada, str. 261—269; Rafko Vodeb: II. vat. cerkveni zbor in umetnost, Meddobje VIII., str. 113—123; in M. Smolik: Pripombe k liturgični konstituciji, str. 46—47.)

Boris Koman

Dobivaš le, če daješ; druge najdeš le, če sebe pozabiš; odpušcanje najdeš le, če sam odpuščaš. Za večno življenje se zbudiš le, če umrješ.
Sv. Frančišek Asiški

ALI JE BOG GOVORIL?

Ko človek opazuje tisoč problemov, ki vstajajo v življenju, čuti tesnobo popotnika, ki se je ponoči izgubil in vidi na vseh straneh premikanje skrivnostnih sil. Sama po sebi se zbudi v njem želja po jasnosti, nasvetu, vodstvu.

Če vpraša druge ljudi, najde v njih odgovorih le omahovanje, nezavzetost in netočnost. Ostane mu edina pot, da se obrne k Bogu, kot so to storili drugi pred njim. Pascal je rekel: „Molči, neumna pamet, in poslušaj Boga!“

A človek hoče več. Hoče, da mu da Bog več luči in mu pomaga živeti.

Ali bi ne mogel priti v zvezo z Njim, ki je neskončni in popolni vir sreče, h kateremu težim? Ali bi ga ne mogel imeti že na tem svetu na kak način, biti deležen njegovega življenja in najti v tem neizrekljivo srečo?

Računajoč le z lastnimi sredstvi že vnaprej priznam, da sem nezmožen, da bi vzpostavil to zvezo, da bi prišel do samega vira sreče in da bi bil deležen božjega življenja.

Na drugi strani nimam nobene pravice, da bi zahteval od Boga tako uslugo. A če so moje zmožnosti omejene in mojih pravic do tega sploh ni, so moje želje neizmerne. Vem, da Bog je, da je dober in vsemogočen, kako bi si ne želel, da bi ga imel?

Ali more Bog narediti z menoj zvezo? Ali sem jaz sposoben, sprejeti božje oznanilo in morda celo biti deležen njegovega življenja?

Da more Bog vstopiti v naše bivanje na način, ki presega našo naravo in ki bo zato nadnaraven, je jasno. Kako bi si namreč upali omejiti moč Njega, ki je določil zakone vesolja in uredil na primer čudoviti mehanizem človeškega telesa.

Kako bi mu odrekli moč, da nam sporoči nekatere resnice, ki nam niso dosegljive, in nam jih naredi dosegljive? Okrog nas vsa materialna bitja vplivajo ena na druga: glasovi violine, ki jo igra neki umetnik v Ameriki, ali pa ropot snežnega plazua v Alpah odmeva v moji sobi. Zakaj bi najvišje bitje ne moglo storiti, da čujemo njegov glas?

Kako bi tudi mogli zanikati Bogu moč, da nas pritegne bliže k sebi? Materialna stvar nam more dati svojo kvaliteto: radiator nam da toploto, ne da bi se skrčil ali nas uničil. Zakaj nas bi Bog ne mogel narediti sposobne do mere, da smo deležni njegovega življenja, življenja nad zahtevami naše narave, življenja, ki ne bo uničilo našega življenja, ampak ki ga bo olepšalo in naredilo bolj rodovitnega?

Kako bi mogli že kar vnaprej reči, da smo nesposobni z božjo pomočjo sprejeti njegovo oznanilo in celo njegovo življenje, ko nam vendar vse, kar imamo prihaja od njega brez vseh pravic z naše strani? Nam ne more dati potrebnega — primernih anten — da moremo sprejeti njegovo sporočilo? Ne more razširiti naše bitje do meje, da je sposobno biti deležno njegovega življenja? Veliki geniji, celo poganski, so verjeli v možnost takega božjega posega v naše življenje.

Ko vidimo tako, da bi bila z ene in druge strani možna taka zveza med Bogom in človekom, nastane v razumu vsakega človeka, ki misli, vprašanje, najbolj silno vprašanje, ki sploh more nastati: Ali je Bog govoril človeštvu ali ne?

Treba je izbirati: ali je Bog potem, ko je dal zakone svetu, obmolknil o svojih načrtih in se izognil vsakemu stiku s stvarmi, ki jih je ustvaril, ali pa je stopil v zvezo s človeštvom. Kar je slutilo starodavno poganstvo, zatrjujejo vse vere, ki se imenujejo razodete: Bog je govoril. Ogromna večina ljudi veruje v posebni božji poseg v življenje človeštva.

In če je govoril: Kaj je povedal? Kaj je zapovedal? K čemu nas je povabil? Temeljna vprašanja, mimo katerih pameten človek ne more.

Kjer je sovraštvo, naj prinesem ljubezen. Kjer je žalitev, naj prinesem odpuščanje. Kjer je nesloga, naj prinesem soglasje. Kjer je zmota, naj prinesem resnico. Kjer je dvom, naj prinesem vero. Kjer je obup, naj prinesem upanje. Kjer je tema, naj prinesem luč. Kjer je žalost, naj prinesem radost.

Molitev sv. Frančiška Asiškega

Življenje duš živi na nevidni nitki njihove molitve, kakor je telesno življenje odvisno od neotipljivega sončnega žarenja.

MOLK JE ZLATO

Dragi Metod! Ker iz Tvojega odgovora vidim, da si razumel in pravilno sprejel moje pismo o pogovoru (dialogu) med ljudmi, Ti bom napisal še nekaj besed o nasprotnem, pa prav tako potrebnem v človeški družbi — o molčanju. Molk je namreč za srečno sožitje med ljudmi tako važen, kakor so važni odmori (pavze) med notami, če hočemo, da bo petje pravilno in lepo.

Ravnotežje med besedo in molkom

Čednost je, če zna človek izreči pravo besedo na pravem mestu in o pravem času; prav tako je čednost molčanje o pravem času. Najbolje je, če je med govorjenjem in molčanjem ravnotežje. Razumen in vzgojen človek ve, kdaj in kako je treba govoriti, kdaj pa molčati. Včasih je res, da devetim odgovori, kdor molči. V katoliški Cerkvi imamo kontemplativne redove, kjer vlada strogi molk: karmeličani, kartuzijani, trapisti. Poleg njih pa so redovi, ki zelo aktivno delajo med svetom in glasno oznanjajo Kristusovo vero. Tako se med seboj dopolnjuje molitev in zunanje delo, premišljevanje in oznanjevanje evangelija.

Podobno bi moralo biti v človeški družbi, zlasti v krščanskih družinah, da bi vsi njihovi člani znali govoriti in molčati, kakor zahteva čas in položaj, v katerem smo. Pregovor pravi, da je golk (govorjenje) srebro, molk pa zlato. Da, molčanje je dostikrat težja in večja modrost kot govorjenje. Zlasti je treba molčati o vsem, kar podira mir in soglasje v družini in družbi. Nekatere strašno mika, da bi izrekli to ali ono zbadljivo besedo, a ne pomislijo, kako spodkopavajo pravičnost in ljubezen med ljudmi. Drugi zopet prenašajo razne čenče in z njimi zabavajo ljudi na trgu, v gostilni in drugod — a vse to na račun bližnjega, ki mu jemljejo ugled in dobro ime. Dobro ime pa je več vredno kot premoženje, zato je obrekovanje in opravljanje večji ali manjši greh zoper 8. božjo zapoved.

Ne sodite!

Starši in odrasli bi morali zelo paziti, da pred mlajšimi ne bi izrekli ostrih, zaničljivih in prevzetnih sodb o bližnjem. In če oče ali mati slišita takšno besedo iz ust svojih otrok, jih morata posvariti in poučiti. Kar nočeš, da drugi o tebi govorijo, ti o drugih ne govori! „Ne sodite, da ne boste sojeni!“ je rekel Kristus, ker sodbo je Bog pridržal sebi. Mnogi pa komaj čakajo, da poberejo kakšno novico, in preden so se prepričali, ali je resnična ali ne, jo širijo dalje. „Pravijo, da je tole storil, pravijo, da je ona takšna...“ Kakor povodenj se širi ta „pravijo“ in odnaša dobro ime bližnjega.

Krščanska pravičnost in ljubezen zahtevata, da varujemo svoje in svojega bližnjega dobro ime. In če slišimo kaj slabega o bližnjem, ohranimo zase, da se ne bo slabo mnenje širilo dalje kakor strupen bacil! Kdor prenaša slabe sodbe o bližnjem in dela zdražbe, je podoben muhi, ki prenaša kužne bacile. Koliko več miru, sreče in prijateljstva bi bilo med sosedi, če bi ljudje znali to in ono zase ohraniti, če bi znali o pravem času molčati. Kadar pa mora kdo po dolžnosti napako ali slabost odkriti, naj bi to storil z obzirnostjo in modrostjo, kakor zdravnik, ki pri operaciji odreže samo to, kar mora odrezati, ter nikdar ne dela večje in globlje rane, kakor je nujno potrebno.

Dragi Metod, utruj se v umetnosti molčanja že zdaj v mladosti. Sv. pismo pravi, da bo treba dajati odgovor od vsake nepotrebne besede, kaj pa bo šele od besed, ki bližnjega pohujšajo, zabolijo, užalostijo! Nauči se, kdaj je treba moško govoriti in kdaj moško molčati, potem boš res — mož beseda!

Lepe pozdrave! Tvoj prijatelj Janez.

TELEVIZIJA: DA ALI NE

Televizija je lahko družinski prijatelj in informator. Ob pretirani uporabi more postati tudi sovražnik. V Ameriki so že odkrili neko novo bolezen, ki jo povzroča predolgo sedenje ob televizijskem zaslonu. Posebno otrokom televizija več škoduje kot koristi. Po nemški reviji Film und Frau povzemamo navodila, v kakšnih obokih naj starši dovolijo otrokom posedati pred televizorjem.

1. Samo starši smejo odločati, katera oddaja je primerna za njihove otroke. Pri vzgoji otrok imajo starši naloge in dolžnosti zdravnika. Zdravnik pa ne sme nikoli predpisati napačnega zdravila.

2. Zadnjim večernim predstavam navadno ne puščajo otrok. Za televizije velja isto.

3. Otrok ne sme sam razpolagati s televizorjem. Tudi čokolade in bonbonov ne bomo otroku dajali, kolikor jih bo hotel, ker bi mu to škodovalo. Še hujša pa je duhovna škoda, ki jo lahko povzroči televizijska oddaja.

4. Pravilo, ki velja za otroke in odrasle: otroci naj gledajo televizijski program največ pol ure na dan, odrasli pa največ eno uro.

5. Televizijska oddaja naj bo povod za razgovor z otrokom. To bo važen pripomoček pri vzgoji.

6. Kadar televizija oddaja za otroke neprimeren spored, je treba televizor brezpogojno izključiti. Otrokova duša naj ostane čista. Tu ne smemo trpeti nobene nega popuščanja, čeprav bi se otrok kujal.

7. Predšolski otroci naj ne gledajo televizije. Otrok, ki še ni zrel za šolo ne more razumeti dogajanja na zaslonu.

Podrti viharnik

Življenjepis Ivana Pavčiča — slovenskega
mučenca — v priredbi Ivana Korošca

Zadnje počitnice

Čeprav je imel Janez dosti dela in kruha doma je prosil domače, da bi smel tudi te počitnice med zidarske delavce. Pustili so ga.

„Prav je, da se fant navadi življenja, tudi s te strani. Si bo bolj zapomnil, koliko je vreden naš vsakdanji kruh,“ je prikimal oče.

Janez je vedel že izza prejšnjih počitnic, da bo štel žulje, da bo truden,

da še spati ne bo mogel, da bo deležen celo prezira od strani nekaterih delavcev, vendar gnala ga je želja, da bi se čim bolj približal delavskemu okolju, njihovim problemom in njihovim upravičenim zahtevam.

To pot je dobil delo pri stavbeniku Bričlju na Kodeljevem skupaj s prijateljskima.

Preddelavec Jože jih je še kar prijazno sprejel, posebno Janeza, ker je

videl njih mlad zagon in resno voljo.

Delavci so bili sprva nezaupljivi, toda Janez se jim je kmalu znal približati in jih osvojiti.

Že prvi dan opoldne ob času kosila, se je razvila živahna debata ob rahlem izzivanju nekaterih proti Cerkvi in papežu. Janez se je takoj odločno postavil z tehtnimi dokazi vljudnih prepričevalnih besed.

V svoji bistroumnosti je Janez kmalu spoznal vpliv progagande komunističnih učiteljev novega reda. Tu med temi ljudmi se je šele prav zavedel resnosti opozoril rdeči nevarnosti, ki je tajno, vendar z zanesljivo sigurnostjo spleta mreže tudi našemu narodu.

Janeza vse pričevanje nasprotnikovo, dokazi brez podlage in nesramna blatenja niso spravila s tira, še manj v malodušje. Vestno poznanje komunizma in njegovih metod mu je bilo močna podlaga v obrambo krščanskih načel z zdravimi dokazi osvajojočih besed. Često je žel odobravanje delavcev kar ga je še bolj podkrepilo, pri nasprotnikih pa je budilo zavist in prezir. Ko so videli da mu niso kos s svojo teorijo, ali še manj da bi ga pridobili za njih zmoto, so ga resno prezirali in mu nagajali. Često je našel prevrnjeno steklenico s čajem. Ali namesto kosa kruha zavito podgano. Pa je bil Janez junak tudi v tem. Ni povpraševal in robantil. In ko so opoldne drugi južinali je on vedrega obraza sedel v njih krogu ob steklenici vode rekoč: „Gotovo je nekdo še bolj lačen, Bog mu požegnaj.“ Le s silo so ga pripravili prijatelji, da je vzel košček njihove hrane.

Bilo je nekega deževnega dne. Iz

nizkih oblakov je rahlo pršilo in delavci so se stiskali pod novo zabito streho ter čakali, kdaj bo udarilo na kos obešenega železa, ki jim bo naznanil prostost. Janez je s prijateljem čistil od ometa umazane hlode. Od premočene kape mu je kapalo kot od strehe in mokra zaplata na hrbtu se je vedno bolj širila. Nenadoma je zahreščalo na drugem koncu stavbe in se podrlo z glasnim hruščem. Vsi so strmeli. Janez se je prvi pognal za poslopje kjer se je zrušil pod v razmočenih tleh, zidar Tone pa se je krčevito grabil za robo oknja v drugem nadstropju.

„Drži se, takoj ti pomagamo!“ je zavpil Janez in že postavil dolg tram pod njegove noge, kamor se je le-ta oprl in se močneje poprijel, dokler mu niso pomagali z lestve.

„Hvala Janez in čestitam ti. Čeprav si drugačnega prepričanja pa vseeno Te imam rad,“ mu je bil hvaležen Tone. Poslej Janez ni več našel prevrnjene steklenice opoldne in podgane namesto kruha.

„Saj so dobri ti ubogi ljudje, le nekoga jim je treba, ki bi jih namesto sovraštva učil ljubezni, nekoga, ki bi jim poleg dolžnosti dela, dal tudi pravico življenja svobodnega človeka. Bojim se, da ne bo prepozno, da ne bo te delavske mase zajela materialistična zmota, kateri bodo orodje pri njenem pogubnem delu,“ je bil Janez zaskrbljen zvečer po poti domov.

Veliko rdeče sonce je zahajalo za Ljubljano, tam daleč iz bizoviške cerkve pa ga je — trudnega vabil zvon Ave Marije...

Grško pravoslavje in koncil

Pavel VI. v družbi dveh
zastopnikov pravoslavja

Letos 15. februarja je bila pri sv. očetu Pavlu VI. delegacija ekumenskega patriarha iz Carigrada in ga obvestila, da si pravoslavje „vsega sveta“ želi dialog s katoliško Cerkvijo. Če bodo priprave za razgovore ugodno napredovale, bo pravoslavna skupina sestavljena iz cerkvenih in laičnih teologov, kajti na univerzah v pravoslavnih državah imajo bogoslovne fakultete, kjer poučujejo profesorji — laiki. Seveda je to samo v državah, ki niso pod komunističnim režimom.

Ugled ekumenskega patriarha v Carigradu je še vedno tolik, da so njegovi koraki v vsem pravoslavju upoštevani, toda proti Carigradu se je ravno grška pravoslavna Cerkev znala obnašati najbolj samostojno in je bila pogosto cela desetletja v opoziciji proti njemu ter je njegove ukrepe ali nasvete prežirala. Takoj od začetka pa je bila ravno grška pravoslavna Cerkev zelo skeptična do II. vatikanskega koncila; glasila patriarhije ali škofov po Grčiji so objavljala ob zaključku dosedanjih treh za-

sedanj samo glavne sklepe in sicer komaj v nekaj vrsticah; malo več se je pisalo o koncilu v dnevnem časopisu v Atenah, vendar ni bilo nikjer več kot dvajset vrstic. Tretje zasedanje koncila pa je odobrilo besedilo poglavja o ekumenizmu. Glasilo patriarhije v Atenah „Ekklesia“ je uvodoma komentiralo resolucijo o ekumenizmu, ki da ima nekaj „svetlih točk“, v ostalem besedilu, ki je obsegalo 180 besed, pa je ostro grajalo celotno dosedanje delo koncila. Edini verski list, ki bi mogel obveščati grško javnost o koncilu v pozitivni smeri je bil časopis „Katolik“, glasilo grško-katoliških unijatov. Vendar je nerazpoloženje proti unijatam v Grčiji tolikšno, da verniki, zlasti pa pravoslavna duhovščina, lista ne upajo javno jemati v roke. Duhovnik — teolog na univerzi v zahodni Grčiji ne upa prejemati „Katolika“ po pošti, ampak mora list tja prihajati pod drugim ovojem in na čisto drugo ime. Metropoliti in škofje so sicer lahko brali poročila o koncilu v glasilih tujih držav, toda zna-

nje jezikov je pri grškem episkopatu zelo omejeno.

Štirideset : šest

Med grškim pravoslavnim episkopatom — vsega skupaj je 46 rezidencialnih škofov — je komaj šestorica iskreno razpoložena pravično presojudati zasedanje koncila. Skrajnih nasprotnikov katolicizma je kakih deset, drugi so pa neodločeni in ostajajo raje nepoučeni. Metropolit Dorotej v Tobah je najbolj odločen nasprotnik zблиžanja s katolicizmom. Ponovno je izjavil, da bi zблиžanje pomenilo podreditev grškega pravoslavja Rimu. Vatikan bi po njegovem moral najprej pokazati dobro voljo v temeljnih vprašanjih, ne pa z demonstracijami, kakor je bila vrnitev glave apostola Andreja iz Rima v Patras. Rim mora najprej preklicati svoje zmote in potem bo takoj odpadla potreba za dialog. Tujemu časnikarju je zaključil: „Zgodovina nas je naučila, da je prijateljstvo Rima trojanski konj za vdor med nas. Če samo pomislim na križarske vojne, sem — po, po, po...“ (grški izraz za zgražanje). Pri nekaterih škofih je opazno, da so srečni, če se o koncilu ne govori. Podobno misli zlasti atenski metropolit in nadškof Krizostom. Mora pa se priznati, da se nekateri nasprotniki Rima trudijo biti obveščeni o tem, kaj se je na koncilu dogajalo.

V zatišju

Najtežje je s škofi, ki ostajajo raje v zatišju. Škof Dorotej iz Levkasa je 73 let star. Res je zelo kratkoviden, skoraj slep in mu morajo glavne novice

drugi prebirati. Njegova škofija je na otoku istega imena in v Atene odhaja enkrat na leto, ker je član dvanajstorice sinoda, ki vodi pravoslavno Cerkev v Grčiji. Ko ga je obiskal tuji časnikar po tretjem zasedanju koncila, škof Dorotej ni vedel nič odgovoriti, ker sploh ni vedel, da zaseda v Rimu II. vaticanski koncil. Mesto Arta je sedež metropolitane Ignacija, tudi člana sinoda, ki je razmeroma mlad. Med razgovorom s časnikarjem je poudarjal, da je grška Cerkev poslala opazovalce na koncil... Na zasedanju sinoda ni torej bil niti toliko pozoren, da bi tam slišal, kaj je resnica, ker grška Cerkev ni na vabilo niti odgovorila.

Svetle točke

Med hierarhji, ki so zelo navdušeni za razgovore z Rimom, je metropolit Barnabas iz Kitrisa. Ker je študiral v New Yorku, je več jezikov in ima naročene anglikanske in katoliške tednike iz Londona. Tudi si upa biti toliko predrzen, da prejema „L'Osservatore Romano“ naravnost iz Rima. Podčrtaval pa je, da koncil ni bil dovolj radikalen in da je papež Pavel VI. jetnik konservativne struje v kuriji. Papež Janez XXIII. je še umrl, predno bi moral kapitulirati pred kurijo. Enciklika Pavla VI. Ecclesiam suam po njegovem dokazuje, da se brezupno bori proti premoči kurije in se je zato odločil za taktiko, da stori dva kratka koraka naprej, da bi potem storil spet dolg korak nazaj. Med škofi pa je najbolj vnet za zблиžanje z Rimom škof Damaskin iz Volosa. Med vojno je bil vojni ujetnik v Italiji, kjer so ga Nemci ugrabili in

odvlekli v Dachau. Kar odkrito je pri-
znan, da si dopisuje z mnogimi katoli-
škimi duhovniki na zahodu in je v red-
nih pismenih stikih s kardinalom Bea.
Tik pred začetkom koncila je na svojo
roko šel v Rim, obiskal Janeza XXIII.
in tam javno izražal željo, da bi pra-
voslavna Cerkev prešla v pravo zblize-
vanje s katolicizmom. Ko se je vrnil v
Atene, ga je ves tisk zelo napadal. To-
krat pa je izjavil, da si zelo želi osebno
udeležbo na četrtem zasedanju koncila
kot „prijatelj“, ne pa samo kot opazo-
vavec. Veruje, da se bo to zgodilo.

Vendar je vedno jasno, da grški
pravoslavni episkopat kot celota ven-
darle ni proti zblizanju s katoliško Cer-
kvijo. Sovražno stališče sloni bolj na
propagandi nekaterih listov, ki se izda-
jajo za branivce in varuhe pravoslavja,
pri tem pa računajo pri vernikih na
staro zagrizenost. Vodilen med njimi je
list „Typos“, ki je ob srečanju papeža
Pavla VI. s patriarhom Atenagorosom
objavil sliko obeh na prvi strani, pod
njo pa zapisal: „Papež objema patriar-
ha in Atenagoras izraža na obrazu
neugodnost zaradi svoje sokrivde.“

Teologi-laiki

Mnogo bolj ugoden je položaj med
teologi-laiki. Glavni fakulteti teologije
sta v Solunu in Atenah. Ker sta neod-
visni od patriarha v Atenah, prejemata
v sklopu univerzitetne biblioteke publi-
kacije z vsega sveta, tako tudi vse do-
kumente s koncila ter literaturo kato-
liških založb iz cele Evrope. Vsi pro-
fesorji obvladajo razne jezike, zlasti
italijanščino, francoščino in angleščino.
Ker je daleč od Aten, je teološka fa-

kulteta v Solunu najbolj ekumenično
usmerjena. Profesor Christos v Solunu
je tožil, da rimski ukrep o ekumenizmu
ni dovolj uravnotežen, ker se vidi, da
so pri poglavjih o zahodni Cerkvi imeli
na koncilu vpliv in zmagali progresiv-
ni škofje, dočim so pri besedilu o vzhod-
ni Cerkvi zmagali konservativci. Chri-
stos se je tudi neugodno izrazil o uni-
jatih, ki da preveč zavajajo grško jav-
no mnenje. Seveda je pretiraval, saj je
unijatov v Grčiji samo dva tisoč v pri-
meri z osem milijoni pravoslavnih.

Najbolj jasno pa izraža svoje odo-
bravanje koncilskega dela profesor Agu-
ridis v Solunu. Tudi on je laik in je
mladost preživel v Združenih državah.
Tik pred začetkom koncila je bil v New
Yorku, kjer se je čudil, s kakšnim nav-
dušenjem je ameriško javno mnenje
spremljalo delo papeža Janeza XXIII.
Po njegovem sta bili prvi dve zaseda-
nji najbolj pozitivni, dočim je tretje
padlo pod vpliv enciklike Ecclesiam
suam, ki je med pravoslavnimi cerkve-
nimi krogi povzročila razočaranje. Po
njegovem „communicatio in sacris“ ne
bo rodila novih uspehov, ker smo v ver-
skih in duhovnih stvareh že edini. Gre
za organizacijo Cerkva in na tem po-
lju se pravoslavni branijo, ker se boje
podreditve Rimu. Najboljše, kar bi se
moglo doseči, bi bilo, da se izvede res
prava koeksistenca med obema, in če
se bo izkazalo, da res nikdo nikogar ne
izrablja, bo prišlo do zedinjenja, ne da
bi bilo treba izvajati boleče ukrepe.

Atene — bolj rezervirane

Atenski teologi-laiki so mnogo bolj
rezervirani do koncila. Edino profesor

Azamatos zre zelo optimistično na delo zблиžanja, drugi pa so se še bolj oddaljili po encikliki Ecclesiam suam, ki da je preostro potrdila papežovo prvenstvo v Cerkvi in še bolj podčrtala že toliko nesprejemljivo dogmo o nezmotljivosti sv. očeta. Profesor Kamniris je v „Ekklesia“ napisal članek, kjer priporoča, da naj koncil takoj na začetku tretjega zasedanja omili nekatere odstavke okrožnice in tudi popravi slab vtis nekaterih javnih izjav Pavla VI. Ob zaključku navaja osebno mnenje, češ da čas še ni zrel za dialog med katoliško in pravoslavno Cerkvijo. Profesor Alivizatos je poudarjal, da se Cerkvi ne bosta mogli kmalu zblížati, ker je zahodna Cerkev organizirana centralistično, dočim je vzhodna federalistično urejena in zato demokratska... Ob koncu je tudi on izjavil, da naj se obe Cerkvi vrneta na

koeksistenco. Pri tem ne bi uvajali ničesar novega, ampak bi se samo vrnil na stanje, ki je že vladalo med obema Cerkvama cela tri stoletja pred shizmo v letu 1054. Vzhodni kristjan je tedaj mogel nemoteno k zakramentom, če je bil v Rimu, zahodni je bil doma v vzhodnih cerkvah, če je bil na Vzhodu. Zakramentalno smo že zvezani, je dejal, gre samo zato, da se Vzhod ne vmešava v zadeve na Zahodu, Zahod pa naj se vrne na spoštovanje hierarhov na Vzhodu, kakor je to bilo že v dobi pred padcem Bizanca, oziroma pred 1054. Tedaj se nikdo ni razburjal čez mero nad posebnostmi, zato se tudi naj danes ne obregujemo obnje. Med tem se bo izgledilo in razjasnilo, kaj je pravzaprav papežovo prvenstvo v Cerkvi, in zakaj mora biti nezmotljiv.

Ruda Jurčec

SKRIVNOST POSLEDNJEGA USMILJENJA

Bilo je leta 1856. V železniškem vozu se je splošno govorilo o žudovitih dogodkih bližnjega Arsa ter o tamkajšnjem svetem župniku. Poleg duhovnika, ki je bil namenjen v Ars, je sedela v črmino in žalost odeta dama. Ves čas je molče sledila razgovoru. Na postaji Villefranche, kjer je duhovnik izstopil, je izstopila tudi dama. „Dovolite, gospod, da grem z vami v Ars... Saj mi je vseeno, kam grem. Potujem itak za razvedrilo.“

Po prihodu v Ars sta se gospa in duhovnik postavila z drugimi romarji ob poti, po kateri je imel, kot navadno, priti Vianney. Nista dolgo čakala. V belem roketu se prikaže župnik... Ustavi se pred črno oblečeno damo, ki je bila z množico vred pokleknila. Skloni se k nji in ji zašepeta na uho: „Rešen je!“ Gospa presenečena vstane. Vianney ponovi: „On je rešen!“ Tujka odgovori le z neverno kretnjo. Nato ji odgovori svetnik, poudarjajoč vsako besedo: „Povem vam, da je rešen! V vicah je in potrebuje molitve... Med mostom in vodo je imel še čas, da je obudil kesanje. Ljuba Mati božja mu je izprosila to milost. Spomnite se na šmarnice v vašem stanovanju! Čeprav brez vere, se je vendar včasih pridružil vaši molitvi. S tem si je zaslužil milost kesanja in poslednjega usmiljenja.“

Duhovnik, stoječ poleg gospe, je te besede sicer slišal, a razumel ničesar. Šele naslednji dan je zvedel, kako čudovito je Bog razsvetlil svojega služabnika — v tolažbo obupani, strti ženi.

Po srečanju s svetnikom je bila gospa kot spremenjena. Prebila je več ur v samotni in molitvi, blažen mir ji je sijal z obraza.

Mladostnik

Doba od trinajstega do štirinajstega leta je nekaka prehodna doba, ki že kaže na težave in probleme naslednje dobe; vendar so razlike duševne in telesne rasti med poedinci lahko zelo velike; nekateri so še vedno bližje šolski dobi, v drugih pa že nastopa mladostna doba z vsemi svojimi značilnostmi. Tudi za zdrav duševni razvoj v tej dobi je razumevanje in pomoč vzgojitelja silno pomembna; tudi v tej dobi bo vzgojitelj nudil svojo pomoč zlasti s pomočjo dobrohotnih razgovorov, ki jih bo pač moral čim bolj prilagoditi okoliščinam, razlikam otrokovega razvoja in značaja.

V času od petnajstega do sedemnajstega leta (pri dekletih že prej) se začne pri zdravi, nepokvarjeni mladini prava heroična, zlata doba za samovzgojo

s pomočjo idealov, vrednot, lepih teženj, ki jih začne odkrivati v sebi mlada duša.

a) **Značilnosti te dobe.** V tej dobi se naglo razvija razum, čustva postajajo globoka in močna, domišljija živahna; mlad človek začne globlje vrednotiti to, kar je lepo, dobro, resnično, pravično; grebe po sebi, se razčlenja, tuhta in išče smisel za svojo mladost in za svojo prihodnost; ostvarja si privide novega, lepšega sveta, ki mu hoče služiti svoboden in neodvisen. Tak je na splošno zdrav, nepokvarjen mladostnik; v okviru teh splošnih znakov pa med mladostniki najdemo velike razlike, zlasti so lahko zelo različni njegovi prividi novega, lepšega sveta, kot je pač bila različna mladostnikova preteklost in je različen njegov značaj.

Zlasti za to dobo velja: kdor hoče

mladostnika spoznati in razumeti ter mu tako v njegovem razvoju pomagati, ga mora veliko, dobrohotno, nevsiljivo opazovati dan na dan in večkrat iskati priliko za dobrohoten, zaupen in spoštljiv razgovor ob primerni priliki, zlasti ko je mladostnik notranje umirjen in vesel ali ko sam vsaj rahlo išče prilike za tak razgovor. Morda v razgovoru z njim začneš s splošnimi vprašanji, ki mladostnika najbolj zanimajo, npr.: kaj si želi, kaj bi rad postal, kaj ga odbija in kaj ga privlači, ko opazuje sebe, okolje, družbo, s katero je v stiku, kaj ga vznemirja ali muči, kakšen bi rad postal, ipd.

b) **Socialno čutenje.** Morda odkriješ, da je njegovo osnovno teženje — socialno čutenje, želja pomagati, se žrtvovati za dobro skupnosti, za zmago pravice, resnice in poštenosti v družbi. Mlad človek naj čuti, kako vesel si tega njegovega teženja, kako zelo želiš, da bi mogel storiti veliko dobrega in da bi bil srečen ob tem tudi on, in kako zelo lepo je nesebično se žrtvovati za druge, a tudi — kako je težko! Koliko izredne nesebičnosti je potrebne, da človek ne omaga zaradi raznih težav, nerazumevanja, zlorabljanja dobrote, razočaranj, ki vedno spremljajo socialno delo; a da je tako delo vedno lepo, vredno vseh naših naporov in žrtev, in da je prav tako življenje vedno tudi najbolj bogato; zato naj se le trudi, da se nanj dobro pripravi; naj bo že zdaj brezpogojno resnicoljuben, pravičen do vseh, plemenit in nesebičen, vztrajen in požrtvovalen, pa naj ga pri tem spremlja pohvala ali nehvaležnost, uspeh ali neuspeh! Da ni važno kaj bodo

drugi o njem zaradi tega mislili ali govorili, ampak da je važno le to, da ga pri vsem vodi iskrena ljubezen do resnice in pravice, iskrena dobrota in nesebičnost, nikdar pa ne napuh in obla-stiželjnost. Če hoče storiti veliko dobrega v prihodnosti, da se mora že zdaj na to resno pripravljati zlasti s tem, da kar najvestneje spolnjuje svoje dnevne dolžnosti, poglablja čut odgovornosti, šola svojo vest in oblikuje svoj značaj!

Prav gotovo ti bo mlad človek za tak razgovor iskreno hvaležen; vzbudil boš v njem ne le iskreno zaupanje do tebe, notranje zbližanje s teboj, zelo verjetno si mladega idealista tudi pridobil za iskreno in resnobno samovzgojo.

c) **Želja po svobodi in neodvisnosti.** Morda odkriješ kot osnovno nagnjenje mladostnika željo po svobodi in neodvisnosti. Pokaži da si tudi tega nagnjenja iskreno vesel in mu razloži, da ga sam Bog s pomočjo te želje kliče, naj se na svobodo pravočasno in dobro pripravi, ker bo samo tako v prihodnost zares lahko živel kot svoboden in neodvisen; mladostnik naj ve, da tako lahko živi le tisti, ki si zna sam služiti kruh za vsakdanje življenje; kdor tega ne zna ali noče, da živi kot parazit, ki zajeda druge, kot berač, ki živi na račun drugih in da je tako življenje brezčasno, sramotno. Naj ve, da je zunanje svobode vreden in zanj sposoben le tisti, ki je notranje svoboden; kdor je suženj te ali one napake ali strasti, pa naj bo lenoba, nečistost, sebičnost, napuh, da je družbi nevaren.

ker bo svobodo zlorabljal, zato je ni vreden, kot ni vreden svobode zločinec prav zato ker jo zlorablja v škodo drugih.

Če torej hoče živeti kot svoboden in neodvisen, če hoče biti vreden svobode, naj se dan na dan trudi, da se dobro pripravi na svoj prihodnji poklic, naj vzgaja sebe, da bo že zdaj notranje sposoben, da že zdaj ne bo hlapec nobene napake, nobene strasti, nobene družbe ali zabave; naj bo že zdaj pravičen, resnicoljuben, delaven, pošten v svojih mislih, govorjenju in vedenju.

Lahko mu poveš, da mu boš odslej puščal več svobode, a da naj dokaže, da je je vreden in zanjo sposoben, s tem, da ga bo povsod vodil glas vesti in čut odgovornosti za vsako besedo in vsako dejanje, da se mu ne bo treba sramovati ničesar niti pred seboj niti pred Bogom. V nočnih urah pa da bo moral tudi v prihodnje ostati doma (to velja zlasti za dekleta), ker to zahteva skrb za telesno in duševno zdravje in skrb za vestno spolnjevanje dolžnosti, ki ga čakajo naslednji dan.

č) **Ponos.** Morda v razgovoru spoznaš, da je osnovna poteza mladostnikovega značaja — ponos, želja postaviti se. Le pokaži, da si tudi tega iskreno vesel; da naj le neguje v sebi zdrav ponos, saj se človek, ki je zdravo ponosen, ki kaj da nase, ki hoče biti spoštovan, še lažje varuje tega kar je ponižujoče, kar bi ga moglo osmešiti, mu vzeti pravico do spoštovanja; a dobrohotno dodaj, da moremo spoštovati le tistega, ki se iskreno trudi biti resnicoljuben, pravičen, nesebičen, človeka s

čutom odgovornosti za čas, ki ga ima na razpolago, in za talente, ki jih je prejel ter za dobrote, ki jih uživa dan za dnem; da pa osmeši sam sebe tisti, ki hoče da ga drugi cenijo, pa vidijo da je lenuh, lažnik, sebičnež, nehvaležnež, ki morda zapravlja čas, svoje talente in svojo mladost po raznih zabavah, da je morda celo suženj neurejenih nagnjenj in strasti; tak človek da ima samo eno pravico: da ga prezirajo vsi dostojni ljudje. Če torej res da kaj nase, če zares hoče biti spoštovan, naj se trudi dan na dan, da utrdi v sebi vse lepo in dobro, naj premaguje vse nelepo in neurejeno, naj ne postane suženj nobene napake in nobene družbe.

d) **Gospodovalnost.** Morda odkriješ v mladostniku kot njegovo osnovno potezo — gospodovalnost, željo ukazovati, voditi. Tudi v tem primeru moreš pokazati svoje iskreno veselje, saj je morda sam Bog položil vanj to težnjo, s katerim ga kliče, naj postane voditelj, naj s svojim delom seje dobro in lepo v družbo ter jo s svojim vplivom rešuje in dviga; a tudi dobrohotno dodaj, da bo to zmož le, če bo najprej znal voditi k dobremu sebe, če bo dosegel zmago lepega najprej v sebi, če bo najprej sebe rešil pred vsem slabim in se dvignil nad vse neurejeno, nizkотно; če torej z močmi, ki jih čuti v sebi, hoče osrečiti sebe in druge, naj se dan za dnem prizadeva, da bo resnicoljuben, pravičen, nesebičen, naj premaguje v sebi zlasti lenobo, napuh in nasilnost, naj goji v sebi hvaležnost, razumevanje in dobroto.

S takim ali podobnim razgovorom boš zelo verjetno pridobil tudi tak go-

spodovalen tip, da bo sodeloval s teboj pri vzgoji, da bo resnobno začel tudi sam vzgajati sebe.

e) **Napredek.** Gotovo pa se v teh letih vsa mladina navdušuje za napredek; ta beseda jo vžiga. Tudi to ti lahko služi kot izhodna točka za razgovor in kot sredstvo, da jo pridobiš za sodelovanje pri vzgoji, za samovzgojo, za veselo oblikovanje značaja, če ji prikažeš, da je napredek zares velika stvar, lepa in pomembna, da so se skozi tisočletja milijoni in milijoni najboljših in najsposobnejših ljudi trudili, žrtvovali svoje najboljše moči, često celo svoje življenje, da bi pomagali k napredku; da uživamo dan na dan sadove teh žrtev tudi mi in da nam že sama hvaležnost nalaga dolžnost, da v skrbi za napredek sodelujemo, kolikor moremo; da najlepše sodelujemo, če spolnujemo vestno svoje vsakdanje dolžnosti, če s študijem in resnim delom razvijamo svoj razum, voljo in spomin, če se izoblikujemo v lep značaj in se lepo vključimo v družbo kot nesebični sodelavci v skrbi za blagor vseh; da je to sodelovanje možno le tam, kjer poleg nesebičnosti vlada tudi resnicoljubnost, iskrenost, ponižnost, potrpežljivost ipd. Če torej hoče napredovati, če hoče kaj storiti za napredek, naj premaguje v sebi sebičnost, napuh, lenobo, površnost, naj bo vselej iskren, resnicoljuben, skratka, naj čim veseleje vzgaja samega sebe in spolnjuje svoje vsakdanje dolžnosti.

f) **Nemir in nezadovoljnost.** V tej ali oni mladi duši morda ne boš mogel odkriti niti tega teženja — po na-

predku, ampak le nek nemir in nezadovoljnost s samim seboj in z okoljem, v katerem živi; celo to ti more služiti, da dramiš in dvigaš; morda pojasniš: glej, ta nemir v tvoji duši je znak, da te vsakdanjost in plitvost ne moreta zadovoljiti; s pomočjo tega nemira tudi tebe Bog kliče k lepim ciljem in nalogam; bodi tega klica vesel, sposoben in vreden; naj te vodi vedno misel velikih duš „ad maiora natus sum“, sem rojen za kaj višjega kot zgolj za zabavo in za lenobo; ne bodi povprečnež, ne mlad starec brez idealov in brez poguma zanje; iz tvoje mladosti naj veje sveže dih lepe in pogumne duše, ki noče tavati po poti porazov, neuspehov in blata, ampak si hoče zasigurati veličino zmag v službi dobrega, lepega, v službi resnice; v to hotenje položi vso moč tvoje volje, ves ogenj tvojega srca; v vsem naj te vodi glas tvoje vesti da ne bo nesoglasja niti v tvojih željah niti v mislih niti v tvojem ravnanju; kajti tako nesoglasje človeka slabi tako zelo, da celo lepe duše prej ali slej končajo v hudih porazih; ne pozabi: tvoja prihodnost bo tako lepa in velika, kot bodo lepi in veliki cilji tvoje mladosti.

g) **Skrb za lepoto.** Zlasti deklški svet kaže v tej dobi veliko smisla za zunanjo lepoto, želi vzbuditi pozornost; tudi to more služiti za dobrohoten razgovor, za sredstvo, da dekle pridobiš za samovzgojo. Morda ji priznaš, da si iskreno vesela njene skrbi za zunanjo lepoto in njene želje, da bi jo drugi radi imeli; saj je to znak, da živi v njeni duši močan smisel za lepo, da želi nekaj postati, nekaj biti. A dobrohotno dodeni, naj to skrb za zunanjo

lepoto poveže z oblikovanjem zlasti no-
tranje lepote, ker samo ta vzbuja ne le
živo pozornost vseh ampak tudi iskren-
no spoštovanje in daje pravico do osre-
čujoče ljubezni; da je naravnost smeš-
no in odbijajoče, če se za zunanjo lepo-
to skriva prazna in nelepa duša; da
zgolj zunanja lepota priteguje le praz-
ne in nelepe duše in še te le zato, da
se igrajo, zabavajo na račun dekliške
naivnosti in časti, da zadoste raznim
neurejenim ali celo nizkotnim nagnje-
njem svoje nelepe narave.

Če torej hoče dobro sama sebi, če
noče biti igrača neurejenih ali celo
ogabno sebičnih ljudi, bo skrbela ne le
za lepo obleko in prikupen obraz, am-

pak zlasti za lep značaj, se bo dan na-
dan veselo trudila, da bo iskrena, na-
ravna, preprosta, vestna v spolnjevanju
svojih dolžnosti, plemenita in pametna
v svojih mislih, željah, besedah in v
vsem svojem vedenju; če hoče dobro
sebi, da se bo izogibala vsega, kar bi
moglo lepo v njej slabiti, oškodovati,
pa naj bo to knjiga, zabava, družba
ali kako prijateljstvo.

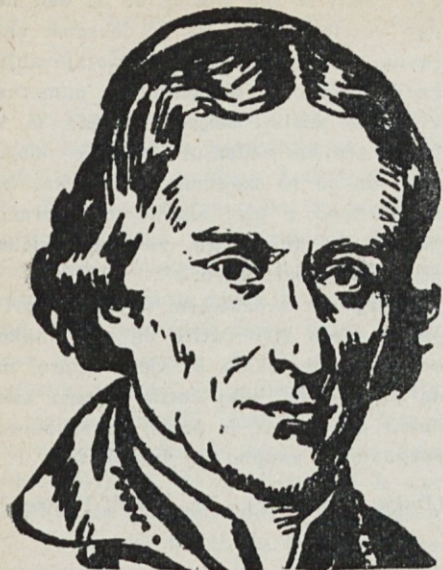
Razgovor z dekletom naj jo prepri-
ča, to mora živo čutiti, da si z vsako
svojo besedo iskala le njeno dobro, in
da naj, če bo kdaj čutila v sebi kak
nemir ali težavo, le pride, da se zopet
razgovorita zaupno in dobrohotno.

(Dalje prihodnjič) Dr. Rudolf Hanzelič

KRISTUS V KINU

Jožef nekaj časa gleda Marijo, ki sedi pod obokom preproste hiše; opazi, da pričakuje otroka, zato molče odide, se zruši kraj pota in zajoka. Ob njem se pojavi mlado dekle, vse v belem, in mu pravi: „Jožef, Sin Davidov, ne boj se vzeti k sebi Marije, svoje žene...“ Za tem prizorom se pojavijo še drugi, vsi so znani, vse besede poznamo, saj so vzete iz evangelija, kakor ga je za-
pisal sv. Matej.

Godi se to v filmu, ki nosi preprost naslov „Evangelij po Mateju“ in je letos na beneškem festivalu zbudil veliko pozornost, kakor smo mogli posneti iz časopisnih poročil. Kljub temu, da je avtor filma prepričan marksist, je film dobil nagrado Katoliškega bilmskega urada, v Rimu ga je gledalo nekaj sto škofov, zbranih na tretjem zasedanju koncila, francoska filmska kritika pa pravi, da je to prvi film, v katerem vidimo takega Kristusa, kakor si ga predstavljamo ob branju evangelijev: pristnega, šloveškega, nič narejenega, preprostega in ubogega. Tudi vse druge osebe, ki nastopajo v filmu, niso prav nič „narejene“, saj jih je režiser Pasolini izbral med preprostimi ljudmi in je film smenal v resnični južnoitalijanski pokrajini. Prav nič se ni trudil stavbe in ljudi arhaizirati ali palestinizirati, pa vendar so vsi gledalci ves čas prepričani, da gledajo prave evangeljske dogodke: Kristusa, ki brani uboge, ki grozi zatiralcem in ki vsem oznanja blagovest: ljubite se med seboj kot bratje, kot otroci istega Očeta. Večne besede— kakor da izvirajo izmed ozkih in tesnih kamnitih ulic, razcapanih otrok; med gručami pastirjev in njihovih živali so v tem filmu našle resnici ustrezno okolje.

Intervju
z
inž.
Gregoričem
o
Baragovi
zadevi

Zadnje dni aprila letošnjega leta je bil na obisku v Sloveniji znani ameriški raziskovalec Baragovega življenja inž. Jože Gregorič.

Uredništvo „Družine“, edinega verskega lista v domovini, mu je stavilo več vprašanj, ki so v zvezi z Baragovo zadevo. Ker je inž. Gregorič med največjimi strokovnjaki glede škofa Barage, zato jih tudi naša revija objavlja.

Uredništvo: Gospod inženir! Vi ste po svojih šolah strojni inženir; kako ste prišli do tega, da se ukvarjate z Baragovo zgodovino?

Inž. Gregorič: To je čudna zgodba. L. 1928 se je p. Hugo Bren, ki je bil tedaj v Ameriki (Lemont), obrnil name, naj mu prevedem članek o Baragu

(Irenej Friderik Baraga. Ob 60-letnici njegove smrti) v angleščino. Lotil sem se tega dela, saj sem angleščino znal mnogo bolje kakor slovenščino; rojen sem bil v Ameriki in se tam v angleških šolah izučil za inženirja. Pri prevajanju sem zapazil nekaj zgodovinskih netočnosti v ameriških zadevah. Šel sem v knjižnico in se hotel prepričati, kako je prav. Pri tem sem se pa tudi pozanimal, če je v veliki chicaški knjižnici kaj o Baragu. Dobil sem zelo veliko gradiva, zasledil tudi nekaj pisem in o vsem tem pisal g. p. Hugonu, ko sem mu poslal prevod. Ta mi je pa vesel takoj odgovoril: „Gospod Gregorič, Vi ste milijonar, ko ste take stvari odkrili.“ Tako sem si mislil: če so milijoni tak kole pri roki, zakaj pa ne bi segel po njih. Začel sem najprej brskati po po-

datkih za Baragovo življenje in zmeraj naprej so se mi odkrivali novi viri. Baraga me je vsega prevzel, pa ne zato, ker bi mi bil dal kaj zaslužiti, marveč zato, ker sem zmeraj bolj odkrival junaka velikana, resnično svetniško postavu, ki mi je tako mogočno stopila pred oči, da mi je zastrla vse drugo delo. Začel sem se resno ukvarjati z zgodovinsko raziskovalnimi metodami in se z njimi lotil dela za raziskovanje Baragovega življenja, da bo vse dokumentirano in napisano ne le za spodbudno branje, marveč dokazano tudi za dvomljivce in kritičnega človeka. Tako torej že nad 30 let živim skoraj samo temu delu in skoraj samo o Baragu mislim in govorim. Pri tem me z vso močjo podpira tudi moja žena. Da bi laže zbiral podatke na ozemlju, po katerem je misijonaril Baraga, sem se preselil v njegovo škofijsko mesto Marquette (Michigan) in več let tam delal. Res sem tam dobil marsikaj zanimivega, zlasti pa sem se seznanil s pokrajino, ki je seveda danes znatno drugačna, kakor je bila pred sto leti, ko so bili tam še Indijanci in ni bilo ne moderne industrije in ne sodobnih prometnih sredstev. Videl pa sem velikanške razsežnosti Baragovih potov, zakaj te so ostale, čeprav so bile tedaj seveda brez avtomobilov in železnic.

Ali ste dobili tam tudi še kaj živih spominov na Baraga in njegovo delo med ljudmi?

Spominov med ljudmi je zelo veliko. Baraga živi med njimi še zmeraj kot velik človek in uživa veliko spoštovanje med vsem prebivalstvom, zlasti pa med

Indijanci. Zanje je še zmeraj začetnik njihovega književnega jezika in glavni, da ne rečem edini pisatelj. Njegov abecednik je še zdaj v veljavi kot šolska knjiga; ko je pri zadnjem natisu založnik opustil njegovo ime, so se ljudje pritožili, da knjiga ni dobra, ker manjka Baragovo ime. Tudi pri protestantih, ki so mu včasih tako ostro nasprotovali, uživa danes velik ugled in občudovanje. Seveda se zanj navdušujejo tudi slovenski izseljenci v drugem in tretjem rodu, ki z domovino nimajo več pravih zvez. Zato se človek toliko bolj čudi, da pri nekaterih duhovnikih ne le ni pravega zanimanja za tega izrednega misijonarja takih svetniških kreposti, marveč je pri njih čutiti skoraj nekakšen odpor proti njemu, kakor nekakšno ljubosumnost. To je pravzaprav tudi glavna krivda, zakaj se proces ne premakne naprej. Seveda je pri vsem tem veliko kriva tudi nevednost, morda nekaj tudi narodna prenapetost.

Ali se ameriški Slovenci kaj zanimajo za Baragovo zadevo? Ali se kaj piše o njem in dela za razglasitev za svetnika?

Slovenci v Ameriki se jako živo zanimajo za Baraga in za njegov svetniški proces. Seveda pa ne morejo veliko napraviti, zakaj samo zanimanje je premalo. Tu ima prvo besedo seveda pristojni škof v Marquettu. Od njega mora iziti uradna prošnja za proces na kongregacijo v Rimu, on mora sprožiti vso zadevo. Vse drugo pa ga podpira. Pripravljeno mora biti vse gradivo za preiskavo njegovega življenja in dela (pisanega in misijonskega); biti mora vse

dobro podprto in izpričano. Nadalje mora biti tu ugotovljeno vse to, kar se zahteva po predpisih za razglasitev za svetnika (kanonizacijo): tudi čudeži in očitna znamenja izrednih milosti. Zato je potrebna zlasti molitev, da njegovo svetost potrdi tudi Bog.

Ali ste zdaj prvič v Sloveniji s tem raziskovalnim namenom? Kakšno je bilo vaše srečanje s „stari krajem“? Kakšni uspehi vašega iskanja? Ali moremo tudi Slovenci kaj pripomoči k uresničitvi Baragovega poveličanja in kako?

V Sloveniji nisem prvič s takim namenom. Bil sem tu že pred 11 leti. Takrat sem želel srečati predvsem svojega najboljšega pomočnika pri delu raziskovanja, p. Jožeta Aljančiča in njegovega brata p. dr. Stanka. Ta dva sta na spodbudo p. Hugona začela raziskovati Baragovo življenje v Evropi in odkrila zelo pomembne novosti, ki marsikaj postavljajo v drugačno luč, kakor smo bili vajeni misliti doslej. To velja zlasti za vzroke njegovega odhoda v misijone. Tudi njegove družinske in študijske zadeve še niso dokončno pojasnjene. G. p. Jože Aljančič je dognal zelo veliko novega in zbral zelo obsežno gradivo. Z njegovo smrtjo 1958 je pa vse ugasnilo, nihče za njim ni prevzel dela, in tako nismo imeli pravih zvez. G. nadškof dr. Pogačnik se je za stvar zavzel z vsem srcem in že lani na koncilu v Rimu stopil v stik s škofom v Marquettu, da se pogovori z njim o za-

devi; zdaj je pa uredil vse potrebno, da se delo doma spet oživi v vsem obsegu. Tega sem zelo vesel, to bo veselo sporočilo Slovincem v Ameriki. Morda bo 100-letnica, kar je bil apostolski vikariat v Marquettu razglašen za pravo samostojno škofijo (1867), sprožila tudi kako pobudo, da se oživi ljubezen in zanimanje za prvega škofa Baraga tudi med ondoto duhovščino. Nekaj spodbude za to bi morda lahko dali tudi iz Baragove domovine Slovenije. Kolikor več bo teh stikov in spodbud, toliko bolje bo tekla stvar.

Kako ste zadovoljni s svojim obiskom pri nas? Kakšno se vam zdi življenje v stari domovini?

Z obiskom sem prav zadovoljen. Saj sem povsod naletel na veliko postrežljivost in pripravljenost za sodelovanje. Slovenija je lepa, škoda je le, da je bilo te dni tako grdo vreme. Bil sem na Dolenskem v Trebnjem in Metliki, pa je lilo, da skoraj ni bilo mogoče iti izpod strehe. Razlika med prvim in drugim obiskom je velikanska. Življenje se je v pre mnogih stvareh spremenilo. Videl sem veliko podjetnosti na vseh koncih, videl mnogo spodbudnega in lepega. Marsikaj seveda človeku ni tako všeč, a takih stvari imate povsod po svetu, a pač znamenja časa. Pa to nima več opraviti z Baragom, zato ne sodi več v najin razgovor.

Najlepša hvala za ljubeznivost in veliko uspehov pri vašem delu!

Samostani niso neplodni ostanki preteklosti, ampak so vezi, ki zagotavljajo trajno prisotnost večnega časa.

Nadžkof
dr.
Pogačnik
slovenskim
materam

Škofjeloška župnija je na praznik Marijinega oznanjenja doživela veliko veselje: Na povabilo župnika in dekana Goloba se je zbralo pred velikim oltarjem 180 mater, ki so imele štiri ali več otrok, da pri večerni maši iz rok nadškofa dr. Jožefa Pogačnika sprejmejo sv. obhajilo in po maši še posebno darilo kot priznanje za vzorno zvestobo

materinskemu poklicu. Cerkev je bila nabito polna vernikov, ki so bili ponosni na tako lepe slovenske družine in ki so obenem z g. nadškofom hoteli počastiti tiste, ki se niso ustrašile težav, ko je treba izpolniti božjo voljo. Posebno ganljivo je bilo, ko so po maši nastopili otroci in v deklamacijah izražali svoje veselje in hvaležnost ma-

teram, ki so jih hotele roditi in krščansko vzgojiti. Nadškof dr. Pogačnik je po evangeliju matere takole nagovoril:

● Veliko otrok — veliko blagoslova

Angel je Mariji prinesel božjo ponudbo, da postane mati, mati božjega Sina. Marija je ponudbo z veselo vdanostjo v božjo voljo sprejela. Ve matere, ki imate mnogo otrok, ste posnemale njen zgled. Sprejele ste otroke, ki vam jih je Bog dal. Za to zvestobo vam skazujemo spoštovanje.

● Prejšnja in današnja Francija

Francija je v prejšnjem stoletju izumirala, ker ni imela otrok. Zadnja desetletja pa imajo katoliške družine v Franciji po kopico otrok, ker hočejo živeti po veri. Zato je Francija danes dežela veselega otroškega vrveža in veselih, zdravih vernih družin. Nadškof iz Toursa Nègre je imel lepo navado, da je sam šel krstit otroka, ki je bil peti v družini. Tako je osebno počastil družino, ki je imela pogum, sprejeti mnogo otrok.

Naj svet govori končno, kar hoče, naj se posmehuje, kakor hoče, božja resnica, da je otrok božji blagoslov, ostane trdna.

● Besede svetega pisma

Sveto pismo pravi, da je otrok božja nagrada za zaupanje staršev v Boga. Dar Gospodov so otroci, telesni sad je plačilo, pravi psalm. O možu, ki se boji Gospoda in hodi po njegovih po-

tih, je rečeno: Tvoja žena bo kakor rodovitna trta v notranjosti tvoje hiše, tvoji otroci kakor oljčne mladike okoli tvoje mize. Blagoslovi naj te Gospod s Siona, da boš gledal svojih otrok otroke.

Najlepše nas je učil Kristus, kako je treba otroka spoštovati: Kdor sprejme otroka v mojem imenu, mene sprejme. Glejte, da ne boste zaničevali karterega teh malih; zakaj povem vam, da njih angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih. Če jih Bog tako ceni, da jim daje angela varuha, ki jih spremljajo povsod, kako jih moramo spoštovati in zanje skrbeti torej tudi mi, ljudje. Takih je nebeško kraljestvo, pravi Gospod. Zato, matere, zelo se veselite in zahvaljujte Boga, da vam je v otrocih dal veliko blagoslova, veliko sladkega bremena in tolažbe. Žena na porodu je žalostna, pravi Gospod, ker je prišla njena ura. Ko pa porodi dete, ne misli več na bridkost, od veselja, da je človek rojen na svet.

● Veliko otrok — veliki ljudje

Neki pesnik je zapisal: Kjer je veliko otrok, tam se začena zlati vek. Kjer je veliko otrok, se zmoli veliko očenašev; kjer se pa veliko moli, je tudi obilen božji blagoslov. Kjer so v hiši otroci, tam je tudi Bog v hiši.

Čim več otrok, tem lažja je vzgoja. Kamni v reki so gladki in okrogli, ker so se spotoma drug ob drugem obrusili. Skala na samotnem travniku je pa robata in ostra. Otroci se drug ob drugem obrusijo in vzgoje, treba je dobro

vzgojiti le prvega. V številni družini se otroci igrave nauče požrtvovalnosti, obzirnosti in nesebičnosti — kreposti, ki so za skupno življenje najbolj potrebne. Številna družina je za življenje najboljša šola.

Ko otroci doraščajo, je vzgoja najtežja. Matere, ne imejte nič strahu. Vzgajajte tudi te mirno in odločno. Ko minejo vihrava leta, bo otrok tak, kakor ste ga vzgojili v mladosti. Nič ne marajte, če se vam nekaj let odtujeje.

Kako otroci v različnih letih gledajo na starše, pove tale modra zgodba: Ko je imel sin pet let, je rekel: Moj oče vse ve. Ko je imel trinajst let, je rekel: Moj oče ima včasih prav. Ko je imel osemnajst let, je rekel: Oče je starokopiten in nič ne ve. Ko je dorastel, imel svojo družino in svoje skrbi, je rekel ženi: Pogovorim se z očetom, ta mi bo dal najboljši nasvet. Ko očeta ni bilo več in ga je krila že hladna zemlja, je rekel: škoda, da ni več očeta. Ta je vse vedel in imel vedno prav.

● Zgledi velikih ljudi

Svetniki in veliki ljudje so izhajali iz številnih družin. Oče in mati svete Male Terezije sta bila pogumna in velikodušna. Želela sta si otrok, da jih vzgojita za Boga in za nebesa. Bog ji-ma je pošiljal križ za križem. Prosila sta za sina, da bi postal misijonar, pobrala ga je smrt. Dve hčerki sta umrli v nežni mladosti. Mala Terezija je bila deveti otrok; več mesecev po rojstvu je visela med življenjem in smrtjo. Štiri hčere teh staršev so šle h karmeličankam, ena pa k salezijankam. Tere-

zija je postala svetnica, ljubljenska vsega kraščanskega sveta. Ne imeli bi ljubke svetnice, če bi je starši ne bili sprejeli.

Sv. Pij X. je bil prvi med devetimi otroki, oče je bil občinski sluga. V družini sv. Janeza Vianneja je bilo šest otrok, sv. Bernarda sedem, sv. Ignacija trinajst, sv. Katarine Sienske petindvajset. Napoleonovi starši so imeli trinajst otrok, Shakespearovi in Mozartovi osem. V družini, iz katere je izšel naš Prešeren, jih je bilo šest, iz katere Janez Krek, tudi šest.

● Za starost in smrt

Veliko otrok — brezskrbna starost in mirna smrt. Vsaj eden bo za vas v poznih letih skrbel. Koliko veselje, če boste mogle s čisto vestjo stopiti pred božjega sodnika v zavesti, da ste dolžnosti do otrok spolnile. Kako veselo bo svidenje, ko pridejo vaši dobro vzgojeni otroci za vami k Bogu. Pozabljene bodo vse skrbi in vse solze.

Morda vas zasmehujejo. A Kristus pravi: Blagor vam, kadar vas bodo zaradi mene zasramovali. Veselite se in radujte se, zakaj veliko je vaše plačilo v nebesih. Pravi pa tudi: Gorje vam, kateri se zdaj smejete, zakaj žalovali in jokali boste.

Spolnile ste, kar je bilo naročeno prvima človekoma: Rastita in množita se ter napolnite zemljo. A prav tako važno je: napolnite z otroki tudi nebesa.

† Jožef Pogačnik, nadškof

Glas iz Rima

Cerkev se ni postarala, je večna in vedno mlada, dela tako, da bo taka tudi vedno ostala. Nekateri si upajo trditi, da se je Cerkev že preživela. Tudi se je že pisalo, da živimo v predkrščanski dobi. Toda cerkveno in versko življenje ni mrtva črka, ampak živa realnost. Cerkev je sprejela dediščino preteklih stoletij, s svojim delom pa je vedno aktualna in sodobna. Cerkev tudi brez strahu šteje in beleži ure in čas, ki mineva in gleda v bodočnost s preroškim zaupanjem. (Pavel VI. v nagovoru v splošni avdienci 11. 8. 1965.)

Molimo, da svet ne bo nikoli več doživel tako žalostnega dneva, kot ga je doživela Hiroshima, da se ljudje ne bi nikoli več zanašali in postavljali svojega upanja v tako uničujoče orožje. Molimo, da se prepove raba in izdelovanje tega uničujočega orožja. Molimo, da to strašno sredstvo uničenja ne bi dalo smrtni udarec miru na svetu. (Sv. oče v nagovoru 8. 8. 1965.)

Teror, ruševine, bolečine, prošnje in usmiljenje so spremljale tisti žalostni trenutek uničenja. Danes vsi molimo, da se kaj takega ne bi več zgodilo na

svetu. To je naša vroča želja. Prosimo, da bratstvo, mir in ljubezen zavladajo na svetu. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da samo Kristus nam lahko nakloni te velike darove, če ga zvesto in goreče prosimo. (Sv. oče v nagovoru istotam.)

Bog je z nami, ker je Kristus z nami! Evharistija ni samo nek simbol, ali pa spomin zadnje večerje, ampak resnični, živi Kristus. Evharistija dokazuje, da Kristus živi v večni slavi, a je istočasno prisoten pri vsaki daritvi med nami. Kdor zaničuje Evharistijo, zaničuje Kristusa, ga ponovno križa, odklanja svoje lastno odrešenje. (Papež v nagovoru na italijanskem evharističnem kongresu v Rimu 11. 6. 1965.)

Poznamo vse težave, s katerimi se mora boriti katoliški tisk, poznamo težave in prizadevanja katoliških časnikarjev v izvrševanju svojega poslanstva v dobro človeštva in Cerkve. Sveta stolica podpira vaša prizadevanja, da boste mogli vedno in povsod izvrševati dosledno svoje dolžnosti. (Pavel VI. v

pismu predsedniku mednarodnega kongresa katoliškega tiska 7. 5. 1965.)

Prosimo Marijo in ji priporočajmo potrebe Cerkve! Prosimo jo da bo vedno sveta kot je Marija, da bo sveta v svojih škofih, duhovnikih in vernikih. Prosimo jo tudi, da bo lahko katoliška Cerkva na prihodnjem zasedanju vesoljnega cerkvenega zbora na vsem razumljiv način določila svoje stališče v sodobnem svetu in dala vsem razumljive smernice za bodoče življenje. (Pavel VI. v nagovoru vernikom 6. 6. 1965.)

Mati božjega sveta naj razsvetli papeža, koncilске očete in vso Cerkev, da bodo pravilno reševali težke probleme človeštva v njega zemeljsko in večno srečo. (Sv. oče v nagovoru ob zaključku šmarnic 31. 5. 1965.)

Predmet naših skupnih prizadevanj je uresničitev bratstva in sodelovanje, s pomočjo katerega bomo našli skupno pot na vseh področjih dela in udejstvovanja. Ne smemo se ustrašiti dolge poti, ki jo še moramo prehoditi, na težave, predvidene in nepredvidene, ki se nam bodo stavile na pot. Naša odločitev je resnična in iskrena, ker verujemo v vstajenje in hočemo biti eno, kot sta Kristus in Bog Oče eno, (Papež v pismu carigrajskemu patriarhu 31. 3. 1965.)

Zelo nas veseli vaša odločitev, da ste namenjeni romati v sveto deželo in moliti za zedinjenje kristjanov. Blagoslavljam vas iz vsega srca, z velikoljubnostjo in vas bomo spremljali z našimi molitvami. Ko boste obiskali svete kraje, po katerih je hodil Kristus, goreče prosite za zedinjenje vseh kristjanov. (Pavel VI. v nagovoru angli-

skim romarjem v sveto deželo 24. IV. 1965.)

Veliko si prizadevajte za resnični napredek sodobne žene, pri tem pa morate paziti, da ne boste zapadle mentaliteti, ki hoče sodobno ženo odvrniti od njenega naravnega poslanstva in spremeniti naravni red vrednot. Vedno se morajo ohraniti in ostati nedotaknjene vrednote, ki so čast vsake krščanske žene. (Sv. oče v nagovoru italijanskemu ženskemu združenju 27. 5. 1965.)

Sodobnemu načinu dela je potrebno dati krščanski značaj. Krščanskemu socialnemu nauku je treba dati praktično vrednost, zato mora biti upoštevan v politični ekonomiji, v socialni politiki in vsem gospodarskem udejstvovanju. (Pavel VI. v nagovoru delavcem iz Bologne 15. 5. 1965.)

Haiti. Ob začetku tretje mandatne dobe je predsednik Duvalier odredil, da je bila v stolnici glavnega mesta Port-au-Prince služba božja, pri kateri so peli zahvalno pesem „Te Deum“. Ker sta bila nadškof in pomožni škof izgnana iz dežele, je službo božjo opravil apostolski administrator msgr. Klavdij Angenor, rojen na Haitiju, prijatelj in sodelavec sedanjega predsednika. Po službi božji je imel ognjevit govor, ki ga je zaključil z besedami: „Ker imate sedaj moč in tudi pravico, vas prosim, da odprete vrata ječ in pustite na svobodo tiste, ki so v njih, da tako dokazete njihovim družinam svojo velikodušnost.“ — Te besede so izzvale val navdušenja pri poslušalcih, ki so govorniku pritrjevali z gromovitim plaskanjem.

Svetovne novice

Tuji duhovniki na Madžarskem. Kako madžarska vlada ureja turistično gibanje katoliških duhovnikov je razvidno iz posebne okrožnice državnega urada za cerkvene zadeve v Budimpešti (okrožnica št. 41, 7. januarja 1965). Duhovščina, ki pride iz nekomunističnih držav, sme dobiti dovoljenje za bivanje na Madžarskem samo na podlagi prošnje škofov in generalnih vikarjev, ki so za to pristojni z odlokom državnega urada za cerkvene zadeve. Imena povabljenih duhovnikov in predvideno trajanje obiska na Madžarskem mora biti predhodno sporočeno temu uradu.

Bratovščina za zedinjenje. V Fürstenecku v škofiji Fulda v Nemčiji so ustanovili protestantsko bratovščino za pospeševanje zedinjenja kristjanov. Člani te bratovščine morajo izpolnjevati evangeljske svete uboštva, čistosti in pokorščine ter prisostvovati vsaj šest-

krat na leto sveti maši za zedinjenje kristjanov.

Nemška mladina je zborovala. Letni dnevi nemške mladine so bili letos v Düsseldorfu od 29. julija do 1. avgusta. Vrhovno pokroviteljstvo zanje je prevzel predsednik Lübke skupaj s koelnskim nadškofom kardinalom Fringsom.

Kje bo mednarodni evharistični kongres? Sveti oče Pavel VI. je odločil, da bo prihodnji mednarodni evharistični kongres, 39. po številu, l. 1968 v mestu Bogotá, ki je glavno mesto južnoameriške države Kolumbija.

Ponesrečeni poizkus. Število članov gibanja duhovnikov za mir na Madžarskem ali kakor se uradno imenuje Katoliški odbor narodnega sveta za mir vedno bolj pada. To je priznal sam tajnik tega gibanja dr. Miklos Beresztoszy

v govoru, ki ga je imel na kongresu tega gibanja in ustanove Opus pacis (De la miru), ki je odgovarjajoča organizacija za višjo duhovščino. Obe ti dve ustanovi je ustanovila komunistična vlada v letih 1957 in 1958, da bi prisilila duhovščino k sodelovanju s komunističnim režimom. Odpadi članov so posledica najprej naravnih vzrokov (starost in bolezen), po drugi strani pa je novih članov vedno manj. Kar je še hujše, je dejal glavni tajnik v govoru, je to, da se je zadržanje nekaterih članov popolnoma spremenilo: veliko jih je ostalo v gibanju iz gole obzirnosti.

Zedinjenje dveh protestantskih Cerkva. Dve veliki protestantski Cerkvi v Kanadi si prizadevata, da bi prišlo do enotne protestantske Cerkve. Kaže, da pogajanja ugodno napredujejo. Če bo prišlo do zedinjenja, bo štela nova protestantska Cerkev 6 milijonov vernikov, katoličanov pa je v Kanadi približno 3 milijonov.

Zborovanje protestantskih teologov. V Bad Saarowu v Nemčiji je 30 protestantskih teologov iz 13 držav razpravljalo o odnosih s katoliško Cerkvijo, o bistvu edinosti Cerkve in o pomenu Evharistije kot zakramentu edinosti. Pri razpravljanju je bil kot opazovalec navzoč katoliški teolog Pavel Hammer.

Tudi če bi imela Cerkev stokrat več duhovnikov in tisočkrat več redovnikov, bi vendarle ne bila sposobna modernemu svetu zopet dati Kristusa. Edino upanje, ki nam ostane, je v razvoju pozitivnega laiškega apostolata. —
Skof Byrne iz Santa Fé v ZDA

Umrli je zgodovinar Henry Daniel Rops. 27. julija t. l. je nenadno umrl francoski zgodovinar Daniel Rops, star 64 let. Pred desetimi leti je postal član francoske akademije znanosti in umetnosti.

Daniel Rops je bil vedno prepričan katoličan in je le v krščanstvu videl moč, ki plemeniti človeštvo. Zato je postal zgodovinar krščanstva in Cerkve. Krasen je njegov opis Jezusovega življenja. Med vojno je napisal zgodovino judovskega ljudstva; nacisti so knjigo takoj zaplenili in uničili.

V Brzobjavki, ki jo je sv. oče poslal pokojnikovi vdovi, pravi med drugim: Njegova zgodovinska dela bodo trajen dokaz njegovega znanja, nadarjenosti in ljubezni do Cerkve, kateri je tako zvesto služil.

167 misijonarjev ubitih. Odkar se je zvedelo za pokol 31 misijonarjev v kraju Bata ter se je odkrilo, da so bili tudi v naselju Banalia ubiti 4 misijonarji, je celotno število misijonarskih žrtev v Kongu narastlo na 167 oseb. Od teh je 160 tujcev (100 duhovnikov, 24 misijonarskih bratov, 36 misijonark), ki so pripadali 18 različnim kongregacijam. Od domačih misijonarjev je zgubilo življenje 6 duhovnikov in ena redovnica. Do septembra letošnjega leta so se mogli že skoraj vsi misijonarji vrniti na svoje postaje.

Slovenci po svetu

Slovenski izseljenski duhovniki na zborovanju. V Celovcu je bil dne 18. in 19. avgusta t. l. V. dušnopastirski tečaj slovenskih zamejskih in izseljenskih duhovnikov. Udeležilo se ga je nad 100 duhovnikov iz Koroške, Primorske, Slovenske Benečije, Zahodne Evrope ter Amerike. Pozdrave duhovnikov iz Argentine, ZDA in Kanade je prinesel g. msgr. A. Orehar, direktor slov. dušnih pastirjev v Argentini. Pozdrave so poslali tudi gg. nadškofje dr. Fogar iz Rima, msgr. Santin iz Trsta in msgr. Pangrazio iz Gorice.

Tečaj je začel z govorom v slovenščini celovski škof dr. Jožef Koestner, vodil ga je predsednik pripravljalnega odbora msgr. dr. Škerl iz Trsta skupno s prelatom dr. Blümlom iz Celovca. Predavala sta dr. A. Šuštar, ravnatelj bogoslovja v mestu Chur v Švici in dr. J. Vodopivec, profesor na papeškem zavodu Propaganda Fide v Rimu. Prvi je govoril o problemih zakona, drugi pa kot član koncilске komisije za zedinjenje kristjanov o koncilu. O slovenskem zavodu v Rimu je poročal dr. M. Jezernik, ravnatelj filozofskega dela misijonskega zavoda v Rimu in msgr. F. Šegula, pospeševatelj Slomškove zadeve v Rimu, je poročal o poteku postopka za proglasitev Slomška k blaženim in svetnikom.

P. Bernard Ambrožič — zlatomašnik (Avstralija). Slovenski izseljenski duhovnik in urednik mesečnika „Misli“ za izseljence v Avstraliji, g. p. Bernard Ambrožič, je daroval svojo zlato mašo

letos 22. junija. Pri slavnosti, na kateri so se zbrali jubilatovi redovni soratje, je č. p. provincial g. zlatomašniku izročil čestitke ter voščila iz Rima: blagoslov sv. očeta Pavla VI., napisan v slovenščini in opremljen s papeževno sliko, ter čestitke vrhovnega frančiškanskega predstojnika p. Avgušтина šepinskega. Naslednjo nedeljo je g. p. ter ponovil zlato mašo, obakrat v slovenščini: dopoldne pri s v. Patricku v mestu, popoldne pa v cerkvi Srca Jezusovega v Villawoodu. Obakrat je pridigal zlatomašnik sam in priporočal gorjitev duhovniških poklicev. Tudi naslednjo nedeljo, 4. junija, je p. Ambrožič maševal za Slovence v Croydon Parku in v Blacktownu. G. zlatomašniku, p. Ambrožiču, k jubileju iskreno čestitamo in želimo moči in zdravja od Gospoda, kateremu je posvetil 50 let življenja in dela!

Slovenski ravnatelj v švicarskem semenišču. Č. g. dr. Alojzij Šuštar, profesor moralke v bogoslovnem semenišču v Churu v Švici, je postal ravnatelj omenjenega bogoslovnega učilišča. G. dr. Šuštar je doma z Dolenjskega. Bogoslovne študije je dokončal v Rimu, nakar je po vojni zaradi zdravja odšel v Švico, kjer je stopil v dušnopastirstvo. Najprej je bil kaplan v St. Moritzu, nato duhovni vodja in profesor teologije v zavodu v Schwyz in končno profesor v Churu. G. ravnatelju dr. Šuštarju iskreno čestitamo in mu želimo mnogo uspehov.

Č. g. Janez Pintar — 70-letnik (Ita-

lija). Bivši profesor verouka v Ljubljani, č. g. Janez Pintar, je po odhodu Slovencev l. 1948 iz Italije ostal v mestu Brixen (Italija) in bil tam knjižničar škofijske knjižnice. Nato je postal hišni duhovnik v zavodu za onemogle v Sterzingu. V tem zavodu je g. Pintar 16. maja t. l. slavil 70-letnico svojega življenja. Bivšemu g. profesorju J. Pintarju iskreno čestitamo k jubileju.

Srebrna maša (Gorica). Pater Fidelis Kraner, kapucin, je na veliki šmaren, 15. avgusta, obhajal svojo srebrno mašo. Čestitamo.

Novi monsignorji na Tržaškem. Naslednji tržaški duhovniki so bili imenovani za monsignorje: dr. Jože Prešeren, dušni pastir za slovenske vernike v župniji Novega sv. Antona; Franc Šibenik, župnik na Proseku; Marino Cosulich, župnik in dekan pri sv. Jakobu; Stefano Sissot, župnik v Rojanu, in Guido Bortuzzo, župnik pri Sveti Družini. Čestitamo!

V Bedfordu (Anglija) so ob 20-letnici žrtve vojne in revolucije priredili spominsko proslavo. 5. junija je bila skupna večerna sv. maša, nato pa v mestnem gledališču slavnostna akademija.

Desetletnica „Našega doma“ (London, Anglija). 4. junija je minilo deset let, odkar so tamošnji Slovenci blagoslovili „Naš dom“ v Londonu. V zahvalo je bila 13. junija po nedeljski maši zahvalna pesem.

Slovenci v Parizu (Francija) so na binkoštni praznik imeli birmo za slovenske otroke, v nedeljo, 20. junija, pa

so se zbrali k procesiji sv. Rešnjega Telesa.

Somaševanje v Parizu. V nedeljo, 2. maja t. l., je dvajset duhovnikov različnih narodnosti, med njimi tudi č. g. Čretnik, somaševalo v pariški stolnici s pariškim pomožnim nadškofom msgr. Veuillot. Tega mednarodnega romanja k Mariji so se udeležili v lepem številu tudi tamkaj živeči Slovenci.

Spominska proslava v Chicagu (ZDA). 26. junija t. l. so imeli Slovenci v tem mestu spominsko proslavo ob 20-letnici slovenske tragedije. Proslavo sta pripravila Jože Rus in p. Vendelin Špendov s sodelovanjem članov dramske sekcije Ligine podružnice v Chicagu in mladinskim pevskim zborom. Geslo večera je bilo: Pričevanje je naše življenje in zvestoba do smrti. Slavnostni govor je imel g. p. Fortunat Zorman. Naslednji dan, na nedeljo, 27. junija, je bila v cerkvi sv. Štefana sv. maša za slovenske žrtve, ki jo je daroval g. p. Kalist Langerholz

V fari Marije Pomagaj v Torontu (Kanada) je bilo letos 52 birmancev, k prvemu sv. obhajilu pa je pristopilo 49 slovenskih otrok. — V fari Marije Brezmadežne so imeli letos 26 slovenskih prvoobhajancev. — **Prenovitev slovenske cerkve v Montrealu** (Kanada) je končana. Na binkoštno nedeljo so v fari blagoslovili dve spominski plošči. Prvo je darovalo Baragovo društvo in pove, da so cerkev kupili Slovenci za Boga in slovenske rojake. Druga plošča je na steni župnišča. Pove, da je na križišču ulic St. Danis in Marie Anne slovensko središče, h kateremu spada slovenska cerkev, dvorana in župnišče.

Prijatelj bolnikov kanonik Josip Šimenc. Pok. apostolskega protonotarja J. Šimenca bodo najbolj pogrešali bolniki in umirajoči, za katere je s tako junaško ljubeznijo skrbel. Eden zadnjih njegovih zapiskov nosi naslov: Previdanje. In si je zapisal:

Kristusova ljubezen nas priganja (2 Kor 5, 14), da bodimo dobri. Njegovo srce je kakor telefonska postaja za vse klice revščine, bede, trpljenja. Jezus ima za vsakogar besedo, ki ozdravi, ki reši, treba je le hoteti.

Zraven je bil tudi majhen listek, napisan z njegovo lepo in razločno pisavo. Očividno je ta listek dal v roke umirajočemu, ki ni več mogel opraviti materialno popolne spovedi. Takole je zapisal na listek:

„Prišel sem Vas obiskat kot duhovnik. Vem, da katoliške vere niste zavrgli. Zato v nekaj minutah pregledja Vaše življenje, pa Vam bom neopazno dal odvezo, obhajilo in bolniško maziljenje na čelo. Prejeli boste dušni mir in boste hitreje ozdraveli, če je tako volja božja.

Pri spovedi niste bili od poroke dalje?

Ste šli kdaj k nedeljski maši?

Ste kaj molili?

Ste koga zares sovražili?

Ste Boga preklinjali?

Ste zoper vero govorili?

Ste bili v zakonu zvesti?

Ste se sam spolno zadovoljevali?

Ste komu veliko krivico storili?

Zdaj obudimo kesanje! Zato Bogu v srcu premišljeno recite:

‘O Bog, ki si me ustvaril in odrešil, iz srca mi je žal, ker sem grešil. Prosim te, odpusti mi, saj si neskončno usmiljen. Ne bom več grešil. Marija, prosí zame!’

Zdaj Vam dam sveto hostijo, ki je Jezus, naš Odrešenik.

In še na čelu Vas mazilim, ne za smrt, ampak za dušni mir.

Iskrena zahvala za Vaše zaupanje!“

Pismo državnega tajništva njegove svetosti. Ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik je 11. junija 1965 prejel pismo, v katerem se Pavel VI. zahvalju-

je za verski list „Družina“. Pismo se glasi: „Prijetna dolžnost mi je, ko Ti sporočam, da je sv. oče v veliko tolažbo prejel od Tebe poslani izvod kat. lista, ki se imenuje „Družina“ in ki izhaja dvakrat na mesec (v 83.270 izvodih, op. ur.) v Novi Gorici za vse vernike v Sloveniji.

Kristusov namestnik prav nič ne dvomi, da ta verski list veliko pripomore v to, da goji v bravcih versko gorečnost in množi v njih ljubezen do Cerkve.

Zato sv. oče v goreči želji, da bi Vaš list dosegel čedalje večje število izvodov in vedno obilnejše duhovne sadove, očetovsko čestita vsem tistim, ki se prizadevno trudijo za izhajanje lista, in spodbuja vse vernike te pokrajine, naj katoliški tisk podpirajo z branjem, naklonjenostjo in kupovanjem.

Toplo se Ti zahvaljujoč za Tvojo ljubeznivost in za izraze zvestobe in vdanosti prosi njegova svetost Tebi, duhovnikom in vsemu ljudstvu, ki je zaupano Tvoji skrbi, obilne božje pomoči in tolažbe in od srca podeljuje apostolski blagoslov.

Pri tem izražam Tvoji prevzvišenosti spošdobno spoštovanje

najvdanejši

† A. Dell'Aqua
substitut.

Mariborska škofija je proslavila Marijo Mater Cerkve na Ptujski gori. Papež Pavel VI. je na cerkvenem zboru v Rimu dne 21. novembra 1964 pred 2156 škofi razglasil Marijo za „Mater

Cerkve“ z besedami: „V slavo svete Device in v našo tolažbo razglajamo sveto Marijo za Mater Cerkve, to je vsega krščanskega ljudstva tako vernikov kakor pastirjev, ki jo imenujejo svojo ljubljeno Mater. Prepričani smo, da bo vse krščansko ljudstvo božjo Mater s tem vzvišenim nazivom še bolj častilo in klicalo na pomoč.“

Da bi se češčenje Matere božje tudi pod tem nazivom razširilo in utrdilo med verniki in duhovniki, je bila mariborska škofijska proslava „Marije Matere Cerkve“ na Ptujski gori v nedeljo 15. avgusta, na praznik Marijinega vnebovzeta. Pontifikalno mašo je daroval škof dr. Maksimilijan Držečnik.

Ljubljancani — h Kraljici miru. Nadškof dr. Pogačnik je 1. julija 1965 zapisal: „V 'nunski', to je uršulinski cerkvi v Ljubljani, zadaj na ženski strani, je v oltarju stara podoba Kraljice miru. Prinesli so jo že 6. aprila 1738 semkaj iz samostana. Že prva leta so tu opravljali tisoče maš. Podoba je milostna: Bog tu po Marijini priprošnji deli posebne milosti. Samostan je hranil zapisnik premnogih uslišanj pred to podobo. Tudi Luka Jeran, ki je zapisal sedem knjig šmarnic, je pisal o teh uslišanjih. Ljubljancani so radi hodili sem prosit Marijo pomoči. Jeran pravi, da so se med seboj spodbujali z besedami: „Gremo k nunam, pri Kraljici miru pomoči iskat in ji svoje potrebe potožiti.“

Papež velikokrat opominja k miru med narodi in naroča molitve za mir na svetu. Mir je tudi božji dar. Bog

more nagniti državnike in voditelje narodov, da bodo delali in ustvarjali mir med ljudmi. Ljubljanci, zakaj bi ne hodili spet zaupno prosit Kraljico miru v nunski cerkvi, da nam ohrani mir? Tudi za mir in medsebojno razumevanje ter ljubezen v družini se ji moramo priporočati.“

Mesta, mestne četrti in naselja brez cerkve. „Družina“, glasilo slovenskih škofov, je letos julija prinesla bolečo vest: „...Pri nas v Sloveniji že vstajajo mesta, mestne četrti in naselja, nad katerimi se ne dvigajo v nebo zvoniki. Iz majhnih podeželskih župnij se ljudje selijo v mesta. Hribovske cerkvice se praznijo, ker se praznijo tudi hiše.“

Slovenski novomašniki pri svetem očetu. V sredo, 21. julija je Pavel VI. imel v Castelgandolfu prvo skupno audienco, katere so se udeležili tudi letošnji novomašniki iz Slovenije. Sv. oče jih je posebej nagovoril z naslednjimi besedami:

„Z nekaj besedami hočem posebej pozdraviti skupino slovenskih novomaš-

nikov, ki so jim oblasti dovolile, da so poromali na grob sv. Petra. Najprej vam čestitam, ker si predstavljam, dragi sinovi, na koliko težav ste naleteli v teh razmerah, da ste ostali zvesti vašemu lepemu poklicu. Ponosen sem na vas in vesel, ker vas vidim tako močno v veri.

In sedaj še besedo vzpodbude! Vztrajajte v vašem velikodušnem odgovoru na božji klic. Srečni se čutite, ker ne vidite pred seboj nobenih človeških koristí. Vedno bolj bodite navezani na Kristusa. Prizadevajte si, da ga boste ljubili, da bi ga ljubili tudi drugi in da širite njegovo kraljestvo v vaši dragi domovini.

In sedaj še moje očetovske želje. Besede in blagoslov Petrovega naslednika naj v vas utrdijo ljubezen do Cerkve, ker bo prinašalo globoko srečo v vaše duhovniško življenje, pa naj vas v prihodnosti čaka karkoli.

S temi besedami in v poročstvo naj bogatejših božjih milosti za vas, za vašo družino, vaše vzgojitelje, vašo domovino vam iz srca podelim apostolski blagoslov.“

„Kjer je Cerkev, tam je tudi božji Duh, in kjer je božji Duh, tam je Cerkev in vsa milost.“ — Pavel VI. na binkoštno nedeljo 1965.

V dobi, ki je opojila in zaslužila njena lastna osvajalnost, ko nam neomejeni razvoj naših sredstev spoznavanja in delovanja daje napačno idejo o neskončnem, nas s svojim zgledom spominjajo na nepremostljivo razdaljo, ki loči maravno veseljstvo od veselja milosti.

Med nami v Argentini

Od 1. avgusta do 10. septembra 1965 je bilo med nami precej razgibano življenje. Poleg predavanj Slovenske kulturne akcije, Domov, mladinskih organizacij in roditeljskih sestankov, naj tu kratko omenimo:

● **Trinajsti socialni dan.** Vršil se je v nedeljo 8. avgusta v Slovenski hiši v Buenos Airesu. Posvečen je bil našemu izobraženstvu in 100-letnici rojstva dr. Janeza Evangelista Kreka.

Prišel se je s sveto mašo, katero je daroval g. dr. Alojzij Stare. V cerkvenem govoru je pokazal na vlogo izobraženca v svetu. Po maši je bilo zborovanje. Otvoril ga je g. Avgust Horvat, predsednik stalnega odbora Socialnih dni. V predsedstvo so bili izvoljeni: g. dr. Tine Debeljak, predsednik; g. Marko Kremžar, podpredsednik; g. Stanko Žužek, tajnik; kot člani pa gdč. Majda Tomažin, predsednica Slovenske deklishe organizacije; g. Andrej Žužek, predsednik Slovenskega kat. akademskega društva in g. Jernej Dobovšek, predsednik Slovenske fantovske zveze.

Na socialnem dnevu so bila tri predavanja z razgovorom. Govorili so: g. Ruda Jurčec o temi: „Skrb dr. Janeza Ev. Kreka in dr. Antona Korošca za slovensko izobraženstvo in kulturni napredek naroda“; g. prof. Alojzij Geržinič o „Izobraženec v družbi“ in g.

Tine Debeljak ml. o temi: „Slovenski izobraženec v Argentini“.

Ob koncu razgovorov in po pozdravnih pismih buenosaireškemu nadškofu, kardinalu dr. Antonu Caggianu in dr. Mihi Kreku, predsedniku NO za Slovenijo, so bile sprejete sledeče resolucije:

1. Dr. Janez Evangelist Krek in dr. Anton Korošec, katerih obletnic se spominjamo letos, sta nam dala velik vzgled izobraženca v službi svojega naroda. Nista mu samo posredovala svoje znanje in se trudila za njega duhovni in tvorni blagor, ampak sta skupnost tudi vzgajala, da je znala njih delo doumeti, sprejeti in delati za napredek na vseh področjih.

2. Naloge izobraženca so posredovanje in uresničevanje kulturnih vrednot, prizadevanje za smiselno urejenost družbe, vnašanje dinamike v njen razvoj in kritično presojanje razmer in dela.

3. Da pa izobraženec te naloge lahko opravlja, mora biti dorasel svoji stroki, biti predan duhovnim vrednotam, se mora zavedati odgovornosti in mora gojiti samostojno kritičnost.

4. Njegova prizadevanja bodo ostala brez učinkov, če ne bodo našla v občinstvu odmeva. Drugi pogoj za uspe-

vanje je svoboda ustvarjanja, intelektualnega dela sploh.

5. V izseljenstvu se mora slovenski izobraženec še posebej posvetiti razmahu duhovnosti, boju za slovenstvo v domovini in zdomstvu in sodelovanju z mladimi izobraženci.

6. Starši, pa tudi celotna skupnost morajo skrbeti za vzgojo inteligenčnega naraščaja. Čim več naše mladine naj doseže najvišjo stopnjo izobrazbe.

● **V Lourdes, k lurški Mariji smo romali.** Na praznik brezmadežnega Srca Marijinega smo Slovenci iz Velikega Buenos Airesa poromali v Lourdes pri Buenos Airesu. Zbralo se nas je okrog dva tisoč po številu. Lepo vreme, romarsko razpoloženje, spečanje z rojaki in z Marijo je vplivalo, da je vse poteklo v najlepšem redu.

Romanje smo kot vrsto let pričeli ob 15,30 z molitvijo rožnega venca in petjem pri lurški votlini. Petje in molitve je vodil č. g. Jurij Rode. Potem se je razvila mogočna procesija, v kateri so fantje nosili kip lurške Marije. Za kipom je šla dolga vrsta ministrantov in duhovnikov. Ob vhodu v cerkev so romarji prejeli spominske podobice s sliko pok. msgr. Janeza Hladnika. Romarski govor je imel g. župnik Gregor Mali. Najprej se je spomnil obeh rajnih slov. dušnih pastirjev v Argentini, gg. Jožeta Kastelica in msgr. Hladnika, nato pa je razvil misli o Mariji, Materi sv. Cerkve. Med sv. mašo, katero je za vse rajne in žive Slovence v Argentini daroval g. dr. Alojzij Starc,

je bilo poleg lepega bogoslužnega sodelovanja tudi ljudsko petje. Romanje smo zaključili z obnovo posvetitve brezmadežnemu Srcu Marijinemu.

● **Četrty mladinski dan v San Justu.** V nedeljo, 29. avgusta je bil v San Justu četrty mladinski dan. Pričel se je s sv. mašo, katero je daroval v farni cerkvi g. Janko Mernik ŠDB. Med sv. mašo je pel otroški pevski zbor, ki ga vodi gdč. učiteljica Angelca Klanjšek, in pa dekliški zbor. Mladinsko zborovanje je pričel g. Janez Frontini, predsednik fantovskega odseka v San Justu; govor je imel g. Tine Debeljak ml.; nato je bila še recitacija in petje. Popoldne so bili nastopi naraščajnic, mladenk, naraščajnikov in mladcev. Prve vodi ga. Cveta Bras, pomaga ji hčerka Alenka. Fantke pa uči g. Lojze Mehle. Himno sanjuške mladine je napisal g. Zajec, pela pa sta oba odseka. Sledili so pozdravi g. Jerneja Dobovška, predsednika Slovenske fantovske zveze, recitacija gdč. Barbke Maček-Prešernova zdravica, katero so v prireditvi g. Jeločnika podali fantje in dekleta.

● **Proslava škofa Antona Martina Slomška.** V nedeljo, 5. septembra je naša šolska mladina doživela enega najlepših srečanj z „očetom slovenske šole“.

Ob štirih popoldne je v Slovenski dvorani prisostvovala skupni maši in besedam g. dr. A. Starca o svetniškem liku velikega moža, sina slovenskega naroda, ki naj bi tudi po priprošnji šolskih otrok dosegel čast oltarja.

Argentina:

Duñopastirska pisarna,
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires

Brazilija:

Paroquia do
Santissimo Sacramento,
R. Tutola 1125,
Vila Mariana,
Sao Paulo — S. P.,
Brasil

Z. D. A.:

Rev. Julij Slapšak
6019 Glass Ave.
Cleveland, Ohio, U. S. A.
Slovenska pisarna
Baragov dom
6304 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio, U. S. A.

Kanada:

Ivan Marn.
131 A Treeview Drive
Toronto 14, Ont.
Canada

Trst:

Marijina družba,
Via Risorta 3,
Trieste, Italia

Italija:

Zora Pláčanc,
Riva Piazzutta 18,
Gorizia, Italia

Avstrija:

Naročnino pošiljajte
Mohorjevi družbi
v Celovec

Celoletna naročnina za Ar-
gentino in države, ki nanjo
mejljo (razen Uruguaya)
850 pesov.

za ZDA in Kanado

5 dolarjev;

za Avstrijo 95 šillingov

za Italijo 2.000 lir;

drugod

protivrednost dolarja.

Četrto koncilsko zasedanje 577

Kristus Kralj 578

Čast in dobro ime 583

Iz dnevnika Janeza XXIII. 587

Šel sem na romanje v Sveto deželo 590

Zakon, družina in narodnost 594

Listi iz župnikovega dnevnika 599

Misli koncila o cerkveni umetnosti 602

Za mlade ljudi 607

Podrti viharnik 611

Grško pravoslavje in koncil 613

Skrivnost poslednjega usmiljenja 616

Mladostnik 617

Kristus v kinu 621

Intervju o Baragovi zadevi 623

Nadškof dr. Pogačnik — slovenskim materam 625

Glas iz Rima 623

Svetovne novice 630

Od doma 634

Med nami v Argentini 637

Kako se je potopila največja ladja 639

LETO XXXII.

Štev. 10-11

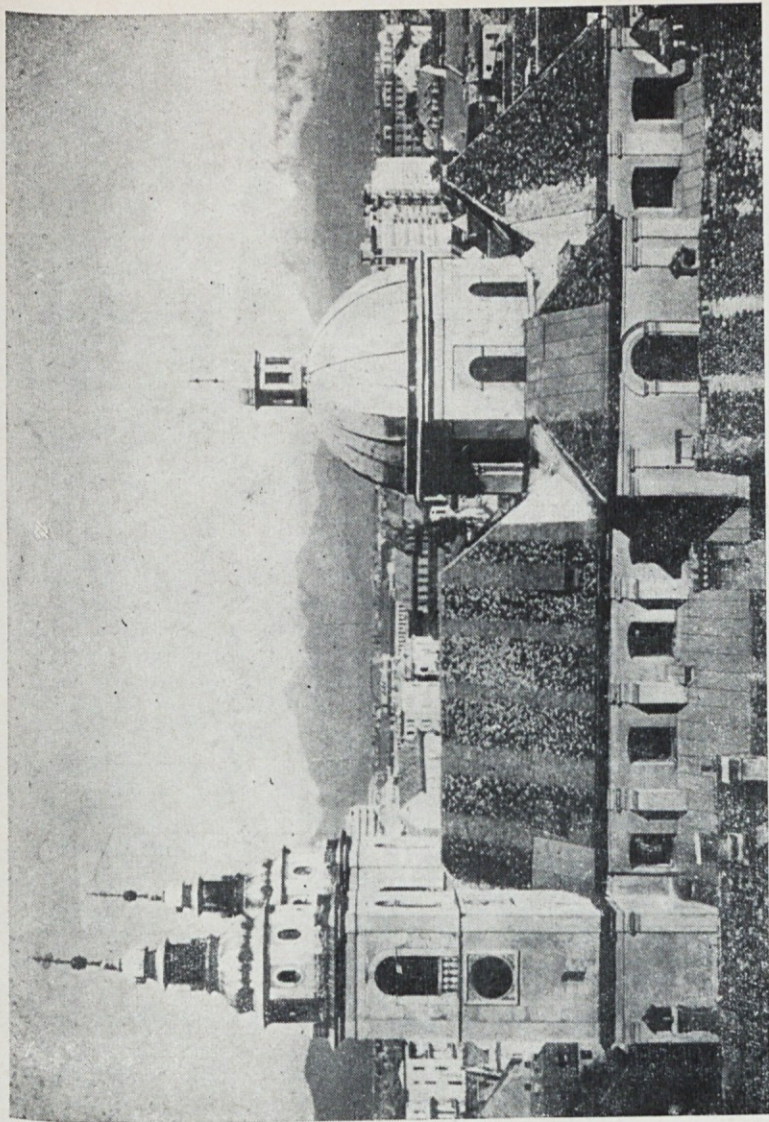
OKT.-NOV. 1965

PROSIMO PORAVNAJTE
NAROČNINO!

Nakazila na naslov:
Antonio Orehar
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires, Argentina

slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr.
Anton Orehar), urejufeta pa dr. Branko Rozman in dr.
Alojzij Starc. Editor resp.: Msgr. Antonio Orehar, Ramón
Falcón 4158, Bs. As. Registro de la Prop. Intel. N° 843.966

Fiska Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires

Ljubljanska stolnica — katedrala slovenskih škofov: Missia — Antona B. Jegliča
— Gregorija Rožmana — Antona Vecka — Jožeta Pogačnika

